

การศึกษากระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของ
ประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

study of the process of developing vetiver grass to transform into commercial
products through the cooperation of the people in the vetiver product group,
huai kayeng subdistrict, thong pha phum district, kanchanaburi province

เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์
ชฎานนท์ กุณฑลบุตร
ชัยชนะ มิตรสัมพันธ์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายได้คณะ ประจำปีงบประมาณ 2564
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

การพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ที่จะเป็นต้นแบบในการสร้างและแปรรูปผลิตภัณฑ์แฝก ผสมเส้นใยพืชอื่น ๆ เพื่อสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งต่อไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 155 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน สอบถามให้ได้มาซึ่งซึ่งความต้องการของผู้บริโภคและตรงตามความต้องการของท้องตลาด แล้วประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยปราชญ์ชาวบ้านที่ร่วมแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในการประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ จากนั้นสร้างต้นแบบแล้ว ประเมินผลวัดระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม จากใบหญ้าแฝก ใบผักตบชวา พืชที่มีในท้องถิ่นมาผสมผสานเส้นใยแฝก เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย สวยงามสามารถออกแบบได้ชัดเจนการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กันโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือวิจัย เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญและความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แปลผลในรูปความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในชุมชนและผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นกับผลิตภัณฑ์เดิมยังไม่ทันสมัย และมีความต้องการผลิตภัณฑ์จากเส้นใยแฝก เส้นใยผักตบชวา เส้นใยผสมผสาน เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกมากที่สุด รองมาคือ ชุดกระเป่าสตรี และหมวก และอื่น ๆ ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์วิธีการกระบวนการออกแบบและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นั้น มีการออกแบบและพัฒนาโดยใช้กรรมวิธีการผลิตได้แก่ การถัก การพัน การสาน การตีเกลียว การผูก ยังไม่มีวิธีการทอเส้นใยแฝก มีแต่การทอผ้าฝ้ายกระเหรี่ยง ที่ทำให้มีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย เหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกและผสมผสานเส้นใยอื่น ๆ มีความเหมาะสม ด้านประโยชน์ใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสม ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความสวยงามของ รูปทรงและรายละเอียด สามารถแสดงออกถึงความทันสมัย มีข้อเสนอแนะ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัยแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและต้องการผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร มาฝึกอบรมและทุนสนับสนุนในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้ อย่างยั่งยืน สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

คำสำคัญ : 1. ผลิตภัณฑ์แฝก 2. กระบวนการผลิต. 3. ความต้องการตลาด. 4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์

Abstract

Development of handicraft products from vetiver leaves have a purpose 1) to study the original products of manufacturers of vetiver handicraft products, Huai Khayeng Subdistrict, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province 2) to study the development process of vetiver leaf products to be beautiful and suitable for the needs of the market by the cooperation of the people in the vetiver grass product group, Huai Khayeng Subdistrict, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province to be a model for creating and processing vetiver products Mixing other plant fibers to build a stronger community the sample group consisted of people in Huai Khayeng sub-district. Thong Pha Phum District Kanchanaburi Province, 155 people were randomly sampled from Krejcie & Morgan's ready-made tables. Inquire to obtain the needs of consumers and meet the needs of the market. then evaluate the product model by village sages who participated in the processing of community products 3 people, 3 design experts, to assess the suitability of the model in the application of the product. Then the prototype has been created. Evaluate the level of consumer opinion towards handicraft products from vetiver leaves, water hyacinth leaves, locally grown plants and vetiver fibers. to get modern, beautiful products Can be clearly designed to conduct research as a qualitative and quantitative research in parallel using questionnaires and interviews. satisfaction assessment form as a research tool to collect information considering suitability from experts and satisfaction from the audience. The data were analyzed using mean, percentage and standard deviation (SD).

The results of the research were as follows: 1) Community people and community leaders have opinions on the old products that are not up to date and that there is a need for vetiver fiber products. hyacinth fiber blender fibers to be developed into products made from vetiver leaves the most, followed by women's bags and hats, and so on, respectively. 2) The results of the analysis of the design process and product development process different product forms that has been designed and developed by using the production methods such as knitting, wrapping, weaving, twisting and binding, there is no vetiver fiber weaving method yet. There is only the weaving of Karen cotton. that makes it suitable for use suitable for materials and production methods. It is beautiful and unique pattern at a high level and the results of the analysis of the level of public opinion in the community towards handicraft products made from vetiver leaves and blended with other fibers were appropriate. The physical utility is

appropriate. User were satisfied at a high level, followed by the beauty of shape and details can express modern. have suggestions, want products that are up-to-date, different from locally available products and need experts, speakers come to train and fund to create sustainable products. can build a career Continuously generate income for the community forever.

Keywords : 1. Vetiver product 2. Production process. 3. Market demand.
4. Product development

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ซึ่งคณะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ดร.ธเนศ ต่วนชะเอม อดีตผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการวิจัยและกองประสานงานวิจัยสภาวิจัย แห่งชาติ และปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษาสถาบันพัฒนานักวิจัยแห่งประเทศไทยและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยจันทรเกษม ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ทำให้ คณะผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้ได้สำเร็จ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณกำลังใจจากเพื่อนๆ ของคณะผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจและให้ความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยดีตลอดมา

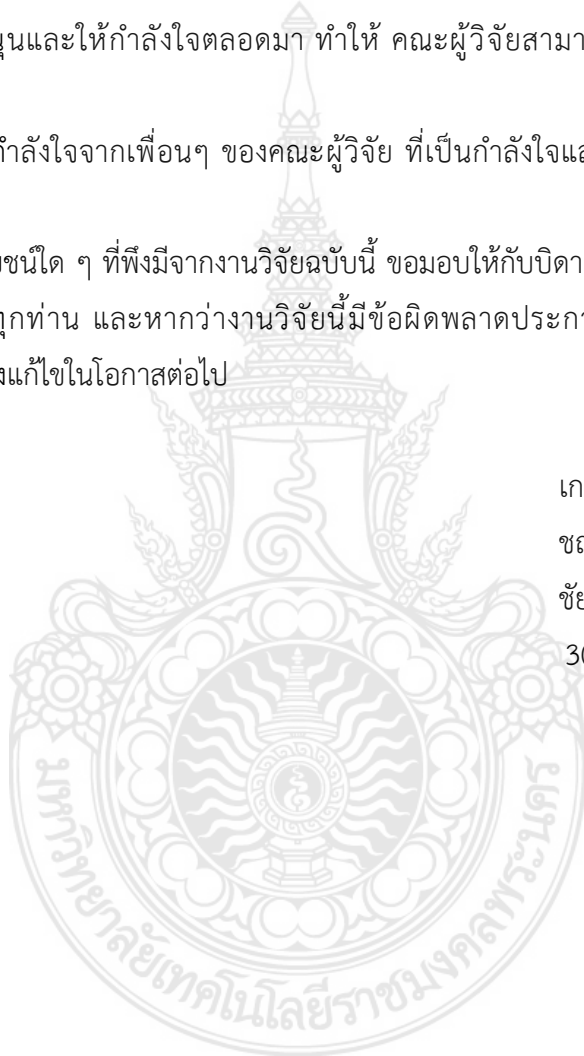
คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่พึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบให้กับบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของคณะผู้วิจัยทุกท่าน และหากว่างานวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้วิจัยขอ น้อมรับข้อเสนอแนะและยินดีปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์

ชฎานนท์ กุณทลบุตร

ชัยชนะ มิตรสัมพันธ์

30 กันยายน 2565

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	4
1.2 ขอบเขตของโครงการวิจัย	4
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	8
2.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกของชุมชน	9
2.3 การคัดเลือกแฝก	11
2.4 กรรมวิธีการทำผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก	11
2.5 ประเภทผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกที่มีอยู่แบบเดิมในชุมชนท้องถิ่น	14
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.7.1 งานวิจัยในประเทศ	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	21
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
	3.2 ขอบเขตของโครงการวิจัย	22
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	24
	3.6 การเขียนรายงานการวิจัย	24
4	ผลการวิจัย	25
	ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	25
	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ประชาชน ชาวบ้าน ที่มี ต่อบรรจุกฎณ์ของกลุ่มผ้าทอมือ	26
	ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เดิมของหัตถกรรม จากใบหญ้าแฝก	27
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์แฝก	28
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจาก ใบหญ้าแฝก	30
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	32
	5.1 สรุปผลการวิจัย	32
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	34
	5.3 ข้อเสนอแนะ	35
	บรรณานุกรม	36
	ภาคผนวก : แบบสอบถาม	37
	แบบประเมินความพึงพอใจ	41
	แบบสัมภาษณ์	42
	ประวัติคณะผู้วิจัย	44

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	25
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ประชาชน ชาวบ้าน ที่มี ต่อบรรจุกัญช์ของกลุ่มผ้าทอมือ	26
4.3	ผลวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เดิมของหัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก	27
4.4	แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อกระบวนการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ในรูปแบบต่าง ๆ	28
4.5	แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก	29
4.6	แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจาก ใบหญ้าแฝก	30

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเขย่งมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,532 ครัวเรือน และจำนวนประชากรทั้งหมด 10,097 คน มีพื้นที่ครอบคลุมตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาเป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยพืชหลักได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวไร่ ยางพารา ไม้ผล และปลูกพืชท้องถิ่น และเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งยังมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มอื่น ๆ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 1) บ้านท่ามะเตือ จำนวน 420 ครัวเรือน 1,061 คน ชาวพื้นถิ่น คนไทยภาคเหนือและคนไทย ภาคกลาง 2) บ้านห้วยเขย่ง จำนวน 300 ครัวเรือน 609 คน มอญ,พม่า,กะเหรี่ยง 3) บ้านปากลำปี่ลอก จำนวน 458 ครัวเรือน 1058 คน คนไทยภาคเหนือ,คนไทยภาคกลาง,มอญ 4) บ้านประจำไม้ จำนวน 458 ครัวเรือน 1183 คน พม่า,มอญ,คนไทยภาคกลาง 5) บ้านไร่ป่า จำนวน 267 ครัวเรือน 816 คน กะเหรี่ยง,พม่า,คนไทยภาคกลาง 6) บ้านไร่ จำนวน 1522 ครัวเรือน 2187 คน คนไทยภาคกลาง,มอญ,พม่า กะเหรี่ยง 7) บ้านห้วยปากคอก จำนวน 603 ครัวเรือน 1706 คน กะเหรี่ยง,พม่า,คนไทย ภาคกลาง จำนวนประชากรใน ตำบลห้วยเขย่ง จำนวนผู้สูงอายุ 327 คนจำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรค 127 คน เด็กแรกเกิด 409 คน จาก ประชากร 5203 คน จำนวน 1209 ครัวเรือน (สำนักพัฒนา สำนักยุทธศาสตร์ และแผน ข้อมูล ณ. พ.ศ. 2564, 2564)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาในเรื่องดินทั้ง ในแง่ของการแก้ไขปัญหาดินที่เสื่อมโทรมขาดคุณภาพ ทรงตระหนักถึงการพังทลายของดินและการสูญเสียหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ พระองค์ทรงได้พระราชทานพระราชดำริให้ศึกษา “หญ้าแฝก” เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และอนุรักษ์ความชุ่มชื้นไว้ในดิน รวมทั้งใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ทรงให้ทุกหน่วยงานและหน่วยงานราชการที่มีศักยภาพในการ ขยายพันธุ์ ให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดิน ในการผลิต วันที่ 25-27 มกราคม2564 นางพรไสว ชุ่มบุญชู ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติกาญจนบุรี พร้อมด้วยนายประยุทธ์ จันทร์เทม นักวิชาการเกษตรชำนาญการ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพิเศษ โครงการพัฒนาที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเขย่ง ปีงบประมาณ 2564 หลักสูตรส่งเสริมการทอผ้าไหมและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ระยะเวลา 3 วัน เป้าหมาย 10 รายได้ดำเนินการฝึกอบรมพร้อมมอบใบประกาศให้กับกลุ่มทอผ้าที่เอาจุมนชนบ้านไร่ป่า หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยวิทยากร ภูมิปัญญาด้านการฟอกย้อมสี นายนิทัศน์ จันทร์ และ

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่งบ้าน จากใบหญ้าแฝกให้มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และสามารถนำไปใช้เป็น ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ของ ตกแต่งบ้าน เพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาในแง่ของการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็น การส่งเสริมรายได้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางประการ หนึ่งที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชน ให้ สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น มีความกินดีอยู่ดี โดยการผลิตหรือจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น โดยมีหลักการ พื้นฐาน จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) การพึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self Reliance-Creativity) และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) (Internet) โดยผลิตภัณฑ์ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็น กระบวนการทางความคิด รวมถึงการสร้างสรรค์คิดค้น การศึกษาภูมิปัญญา ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไป ทั่วประเทศและทั่วโลก ดังนั้น เพื่อเป็นการสืบทอดและรักษาศิลปะงานหัตถกรรมไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ รู้จักใน รูปแบบของผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่งบ้านจากใบหญ้าแฝก จึงมีความสนใจต้องการศึกษา กระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่ม ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากหมู่บ้าน หรือตำบล โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่น ชุมชนสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ (Product) มีกิจกรรม คิดค้นและ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางด้าน การผลิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและความต้องการของตลาดสากล โดยที่พลังงาน (Energy) ความคิด สร้างสรรค์ (Creativity) และความปรารถนา (Desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อที่จะ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และนำไปสู่เป้าหมาย ของการกินดี อยู่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชน แสวงหารากฐานที่สำคัญของประเทศ และยังเป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น ให้คงอยู่ต่อไป สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนรุ่นต่อไป และวางรากฐานที่สำคัญของประเทศและ สังคมไทยสร้างอาชีพและ รายได้เพิ่มให้กับชุมชนบ้านห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรีอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและมีความมั่นคงสอดรับ กับแพลตฟอร์มเชิงยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขัน P10 เพื่อยกระดับ ความสามารถในการแข่งขันและการวางรากฐานทางเศรษฐกิจ ให้กับชุมชนจึงมีความสนใจต้องการศึกษา กระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่ม ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรีอย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไปจนชั่วลูกชั่วหลาน ต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

ขอบเขตการวิจัย

7.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

7.1.1 ความต้องการศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก ตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาอาชีพเสริมรายได้เพิ่มขึ้นของประชาชน ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ประกอบด้วยประเภทธุรกิจ เงินลงทุน ความรู้ในการประกอบอาชีพเสริมรายได้ การตลาด การวางแผนในการประกอบอาชีพเสริม ความต้องการ การสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐและภาคเอกชน

7.1.2 ศึกษาวิธีการ กระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับประชาชนชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

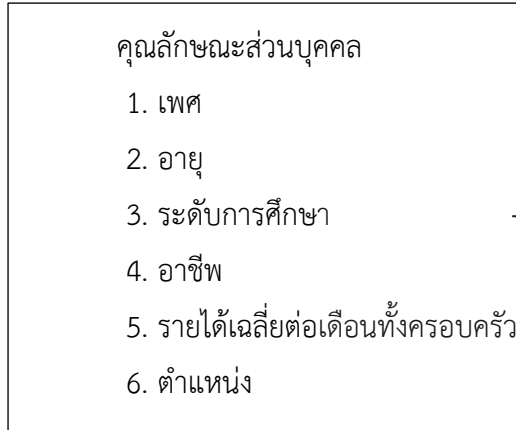
7.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะประชาชนในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

7.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

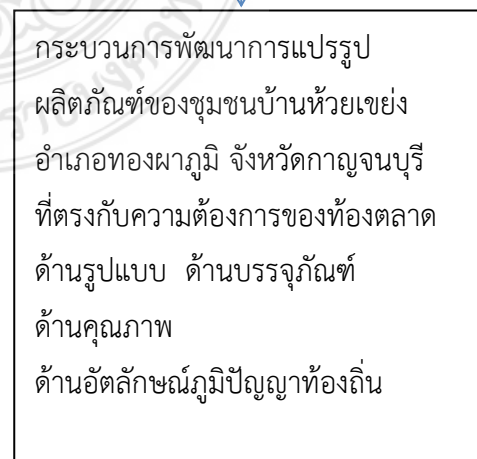
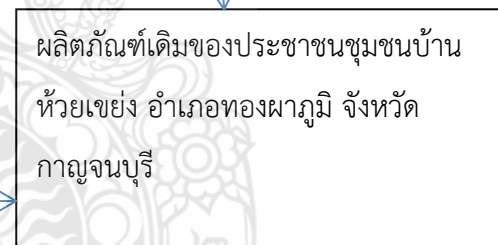
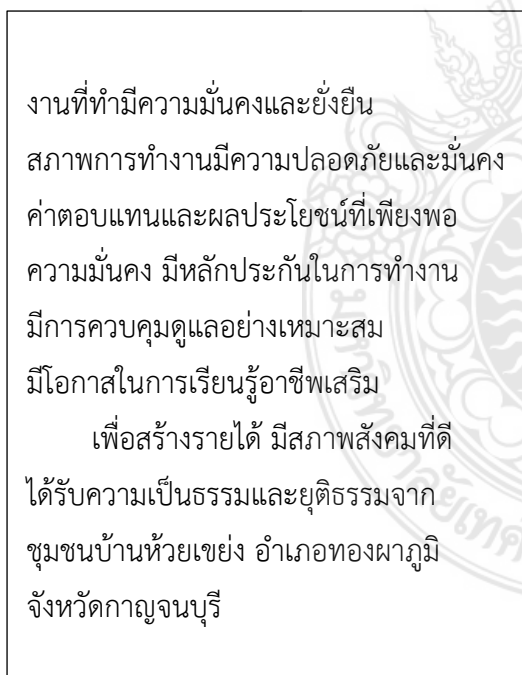
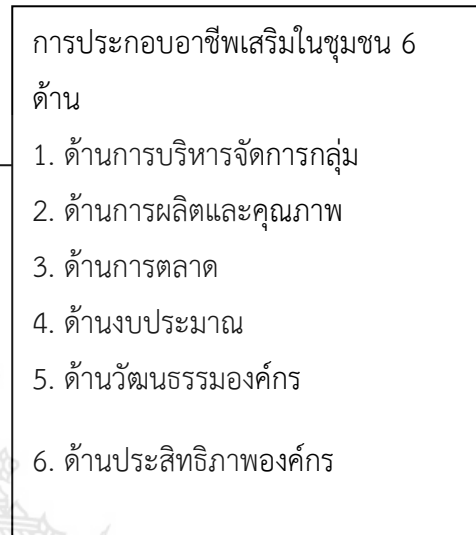
ขอบเขตของประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ จำนวน 259 ครัวเรือน (ข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยเขย่ง, 2564) กลุ่มตัวอย่างจากรางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 154 คน ศึกษาประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ทฤษฎีในโครงการวิจัยการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบ
หญ้าแฝกเพื่อ ประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก สำหรับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชุมชนบ้านห้วยเขย่ง ตำบล
ห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้ ทฤษฎีและกรอบแนวคิดที่
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังนี้ของ โครงการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก การศึกษา
ผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก เพื่อ ประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
รูปแบบกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก ผลิตภัณฑ์ที่ตีพิมพ์เกิดมาจากการออกแบบที่ดีในการ ออกแบบ
ผลิตภัณฑ์เสนอแนวคิด ให้ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมตามหลักการออกแบบ โดยหลักการ ออกแบบผลิตภัณฑ์
ที่ควรคำนึงดังนี้

1.1 หน้าที่ใช้สอยและ ความสะดวกสบายในการใช้ (Function and Ergonomics)

1.2 ความปลอดภัยและความแข็งแรง (Safety and Contraction)

1.3 ความสวยงาม (Aesthetics) และ

2. เพื่อกระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงาม เหมาะสมกับ
ความต้องการของตลาด การพัฒนาแนวความคิดให้เกิดรูปลักษณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่มีความเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่นจนเกิดเป็นความทรงจำ
ที่ประทับใจของประชาชนทั่วไป สามารถสร้างมูลค่าทางจิตใจและทางเศรษฐกิจได้

ผลิตภัณฑ์ชุมชน หมายถึง สินค้าหรือบริการที่ใช้วัตถุดิบหรือทรัพยากรที่สามารถหาได้ในพื้นที่ให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดสำหรับประชาชน เป็นผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งผลิต
โดยกลุ่มชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งผลิต
โดยผู้ประกอบการรายเดียวหรือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภูมิปัญญาการทอผ้า หมายถึง ประสบการณ์ ความรู้ในการทอผ้าแบบดั้งเดิมที่สั่งสมสืบทอด ต่อกันมา
โดยผ่านกระบวนการคิด การแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการทอผ้าควบคู่กับรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิม

องค์ความรู้ หมายถึง ภูมิปัญญาความรู้ดั้งเดิมในการทอผ้า ที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ในเรื่อง
การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิคขั้นตอน กรรมวิธีการทอผ้า การออกแบบสีสันทันและลวดลาย รวมถึง กระบวนการ
ถ่ายทอดความรู้ในการทอผ้าพื้นเมือง ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

การถ่ายทอดความรู้ หมายถึง วิธีการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญาต่าง ๆ จาก บุคคลหนึ่ง
สู่อีกบุคคลหนึ่ง โดยการสอน บอกเล่า หรือทำให้ดู

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน ภายใต้ฐานภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชุมชน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านบรรจุภัณฑ์ ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านภูมิปัญญา เพื่อการเพิ่มมูลค่าและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เข้าสู่ตลาด

ผ้าทอพื้นเมือง หมายถึง ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้ากระเหรี่ยง และผ้าอื่น ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ที่มีสีสันและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ผลิตจากระบวนการทอผ้าของคนในชุมชนที่มีขั้นตอนเทคนิค วิธีการทอผ้าแบบดั้งเดิม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านวิชาการ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในด้านการพัฒนาแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เน้นเฉพาะสำหรับสินค้าชุมชนที่มีเอกลักษณ์/อัตลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีความแตกต่างสินค้าที่ผลิตทั่วไป
2. เพื่อทราบกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมในชุมชนสามารถนำมาต่อยอดให้ได้มาตรฐานและได้ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการและท้องตลาดมากยิ่งขึ้น
2. ด้านเศรษฐกิจสู่เชิงพาณิชย์ จะได้ประโยชน์อย่างเด่นชัด คือการพัฒนาสินค้าชุมชนอย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้และพัฒนาจนถึงขั้นสามารถตอบสนองต่อตลาดการค้าในประเทศได้
3. ด้านสังคมและชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพในท้องถิ่นและส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
4. ได้แนวทางสร้างผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ที่สอดคล้องความต้องการ ความสนใจของท้องถื่น นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไป
5. ได้แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ให้กับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี นำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง
6. ได้องค์ความรู้ร่วมกันระหว่างผู้ผลิต ประชาชนในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และนักวิจัยในการแปรรูป กรรมวิธี การผลิตผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก
7. เป็นแนวทางการสร้างมูลค่าสินค้าให้เพิ่มขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
8. เป็นฐานข้อมูลสำหรับหน่วยงาน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา 1) ผลผลิตรูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โดยคณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาภูมิปัญญาดังกล่าวเพื่อการต่อยอดทางการตลาดและการขายสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนที่มีเอกลักษณ์ ที่ยังคงรักษาภูมิปัญญาของท้องถิ่นเอาไว้ได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นกรอบความคิด ในการวิจัย โดยเนื้อหาสาระในแต่ละประเด็นเป็นความเข้าใจเบื้องต้นที่จะศึกษาการทอผ้าพื้นเมืองการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาดและการส่งเสริมการขายสินค้าชุมชนอันมีลักษณะการประกอบธุรกิจที่ แตกต่าง ทั้งนี้ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
 2. แนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์แฝกของชุมชน
 4. การคัดเลือกแฝก
 5. กรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
 6. ขั้นตอนเตรียมวัตถุดิบ การคัดเลือกแฝก
 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 7.1 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน (2563) โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 และดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นกระบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในแต่ ละหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้แต่ละชุมชนได้นำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมา พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของชุมชน และรัฐพร้อมที่จะ ช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สรุปว่าผลิตภัณฑ์ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจฐานรากหนึ่งที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีจุดเด่น เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายใน 11 และต่างประเทศ เป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากหมู่บ้านหรือตำบล โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่น

การพัฒนาผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกของชุมชน

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน (2563) การผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกจะศึกษารายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ
 - 1.1 การคัดเลือกชนิดสายพันธุ์
 - 1.2 การตัดหญ้าแฝก
 - 1.3 การตากหญ้าแฝก
 - 1.4 การเตรียมเส้นสำหรับทำผลิตภัณฑ์
 - 1.4.1 การนำใบหญ้าแฝกที่ตากแห้งไปทำผลิตภัณฑ์เลย
 - 1.4.2 ใช้วิธีนำไปรีด
 - 1.4.3 ใช้วิธีนำไปเลียด
 - 1.4.4 ใช้วิธีนำไปต้ม
 - 1.5 การฟอกขาวหญ้าแฝก
 - 1.5.1 การนำไปฟอกขาวการทำผลิตภัณฑ์
 - 1.5.2 การนำผลิตภัณฑ์ที่ทำเสร็จแล้วมาอบกัมมะถัน
2. เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
3. กรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
4. ประเภทผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
5. ลักษณะการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
6. แหล่งผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
7. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
8. กำลังการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
9. การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน (2563) ; กรมพัฒนาที่ดิน (2564) หญ้าแฝกเป็นพืชซึ่งจัดว่าเป็นพืชที่มีการสังเคราะห์แสงประเภทที่เรียกว่า C4 pathway ซึ่งมีประสิทธิภาพในการใช้

คาร์บอนไดออกไซด์ได้มากกว่าพืชปกติซึ่งจัดไว้ประเภท C (Calvin cycle) กล่าวคือสามารถเปลี่ยนคาร์บอนไดออกไซด์เป็นน้ำตาลโดยใช้ใช้น้ำน้อยกว่า จะเห็นได้ว่าหญ้าแฝก สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพที่แห้งแล้ง แม้ว่าปากใบ (stomata) แทบจะปิดแต่ก็ตรึง คาร์บอนไดออกไซด์ได้เป็นอัตราสูง อย่างไรก็ตามหญ้าแฝกจะไม่ทนร่มเงาจะไม่เจริญเติบโต หากได้รับแสงน้อยและเป็นพืชที่ไม่ไวต่อช่วงแสง สามารถเจริญเติบโตและออกดอกตลอดปีหาก อุณหภูมิเหมาะสม

กอหญ้าแฝก หญ้าแฝก ตามธรรมชาติจะเจริญเติบโตแตกหน่อขึ้นเป็นกอๆ รูปทรงคล้ายกอหญ้าทั่วๆ ไป เช่น กอตะไคร้ ทรงพุ่มใบปรกดินหรือทรงสูง ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ลำต้นตั้งตรง และอย่างปล้องชูช่อดอกบางครั้งอาจสูงถึง 3 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางกอที่โตเต็มที่ซึ่งมีอายุหลายปีอาจกว้างถึง 75 เซนติเมตร กอประกอบด้วยต้นหญ้าแฝกซึ่งมีลักษณะแบบเนื่องจากเป็นส่วนของกาบใบหุ้มห่อโคน ต้น จะขึ้นเบียดเสียดกันแน่น ส่วนลำต้นจะอยู่เหนือผิวดินเพียงเล็กน้อย และจะสอดประสานกัน อย่างแน่นหนา ส่วนกลางของกอจะมีลักษณะโหยงเป็นรูปโดม เนื่องจากเป็นส่วนที่ต้นหญ้าแฝกมี อายุมากที่สุดอย่างปล้องและยกตัวสูงขึ้น หญ้าแฝกจะขยายกอโดยการแตกหน่อออกรอบ ๆ ต้นเดิม ทับซ้อนกันและขยายเป็นกอใหญ่ไม่มีไหล (stolon) การที่ต้นหญ้าแฝกขึ้นเบียดเสียดกันแน่นและ แข็งแรงนี้จึงมีลักษณะที่ดีเมื่อปลุกต่อกันเป็นแนวรั้วจะสามารถปักตะกอนดินได้ เมื่อระดับตะกอน ดินที่ตกทับถมด้านหน้าแถวหญ้าแฝกสูงขึ้น หญ้าแฝกจะเริ่มแตกกอที่ข้อที่ถูกดินทับถม ตั้งกอใหม่ ให้มีระดับสูงขึ้นอยู่เหนือผิวดินเสมอ จึงทำให้แถวหญ้าแฝก หรือแนวรั้วหญ้าแฝกมีการยกตัวเองให้ สูงขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนรากก็จะงอกออกจากข้อของลำต้นเช่นเดียวกัน และยึดดินที่ทับถมขึ้นมารอบ ๆ โคนต้นเดิมให้แข็งแรงมั่นคง

ต้นและใบ หญ้าแฝก จะมีลำต้นเหนือผิวดินซึ่งมีข้อที่เมื่อแตกหน่อแก่จะเริ่มอย่างปล้องสูงขึ้น ข้อจะเริ่มห่างขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเป็นลำต้นที่ชูช่อดอกขึ้นไปโคนของลำต้นจะหุ้มห่อด้วยกาบของใบแต่ละกาบของใบจะติดอยู่ที่ข้อของลำต้นเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ และแผ่ออกเป็นรูปแบน แต่ละโคนกาบใบ ตรงข้อจะมีตาหรือหน่ออ่อนและพร้อมที่จะเจริญเติบโตเป็นหน่ออ่อนหรือต้นหญ้าแฝกกาบใบจะ เหนียวหุ้มห่อลำต้นและป้องกันหน่ออ่อนไม่ให้เป็นอันตรายจากการถูกแดดเผา ความแห้งแล้ง ดิน เค็มหรือสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใบหญ้าแฝกหอมจะอ่อน ขอบใบจะมีหนามละเอียดคล้าย ฟันเลื่อยโดยเฉพาะที่โคนใบ ใบหญ้าแฝกหอมแฝกลุ่มจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอขึ้นอยู่กับอายุ ความแห้งแล้ง และการตัดใบ หน่อซึ่งกำลังเจริญเติบโตใบจะใหญ่กว้างเป็นร่องรูปตัวยู ใบแก่ตีบ แคบรูปตัววี หรือใบที่ตัดบ่อย ๆ จะงอกออกมาเป็นใบแคบรูปตัววี ในสภาพธรรมชาติแฝกหอม พื้นเมืองประเทศไทยใบกว้างใหญ่รูปตัวยู หานเป็นชนิดที่ใบแบนจะเป็นเครื่องบ่งบอกว่าชนิดนั้น เมล็ดจะมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูงมาก ซึ่งจะแตกต่างจากแฝกหอมที่เอามาจากอินเดียและศรีลังกา ใบจะแคบกว่าและตีบเป็นรูปตัววี สีเขียวเข้ม หากอยู่ในสภาพที่แห้งแล้ง จัดลักษณะของใบหญ้า แฝกหอมจะแข็งคล้ายหญ้าแฝกดอน ในสภาพที่ดินดีหญ้าแฝกหอมและหญ้าแฝกดอนจะมีลำต้น และหน่อโต กาบใบที่หุ้มห่อลำต้นคล้ายคลึงกัน เช่น หญ้าแฝกหอมจากอินเดียและสายพันธุ์ ประจวบคีรีขันธ์ จะมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งขนาดของหน่อและสีของกาบใบซึ่งออกสีม่วงเรื่อ ๆ

ช่อดอก ช่อดอกใหญ่ อยู่บนก้านช่อดอกซึ่งสูงประมาณ 1.50 เมตร หรืออาจจะสูงถึง 2 เมตร แม้ว่า จะอยู่ในสภาพแห้งแล้งหญ้าแฝกจะพยายามชูช่อดอกให้ยาวและสูงที่สุด ขณะที่ทรงพุ่มเตี้ยขณะ ดอกบานช่อ

ดอกจะบานเป็นรูปฉัตร ความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ฐานกว้างประมาณ 15 เซนติเมตร ช่อดอกจะมีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลแดง สีเทา หรือสีขาวนวล ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสีของ ส่วนประกอบที่เป็นก้านช่อดอก แขนงช่อดอก กลีบดอก เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย ซึ่งจะมีสีตั้งแต่ ม่วงแดง (red) ถึงขาว (alba) หากส่วนประกอบทั้งหมดมีสีเดียวกัน เช่น สีม่วงแดง ก็จะเห็นช่อดอกเป็นสีม่วงแดง หากเป็นสีขาว ช่อดอกจะเห็นเป็นสีขาวนวล หากมีสีคละกัน เช่น ก้านช่อดอกสีม่วง เกสรตัวผู้สีขาว เกสรตัวเมียสีม่วงเข้ม กลีบดอกสีม่วงอ่อน ช่อดอกจะมีสีเทา หรือสีกะปิ เป็นต้น ดอกหญ้าแฝกจะอยู่บนแขนงช่อดอกโดยอยู่เป็นคู่ ดอกบนมีก้านดอก ดอกล่างจะไม่มีก้านดอก ดอกบนเป็นดอกตัวผู้คือมีเกสรตัวผู้ ดอกล่างเป็นดอกกระเทยคือมีทั้งเกสรตัวผู้และ เกสรตัวเมีย เป็นดอกที่จะมีการผสมติดเมล็ด ดอกบนค่อนข้างจะเล็กเรียวยาว บางครั้งจะเปลี่ยนแปลง รูปร่างเป็นรูปกลมคล้ายหัวเข็มหมุดที่มีส่วนบนแหลมเข้าใจว่าเป็นดอกที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร ดอกหญ้าแฝกจะบานเพื่อผสมเกสรยาวประมาณ 4 ถึง 5 วัน ส่วนที่ผสมเกสรก่อนจะอยู่ส่วนย่อย ของช่อ หลังผสมเกสรแขนงช่อดอกจะเริ่มหลุดตั้งแต่ปลายช่อลงมาจนถึงโคนช่อและเมล็ดเริ่มแตก เป็นรวง ซึ่งใช้เวลา 8 ถึง 10 วัน เมล็ดจะเริ่มแก่และร่วง ซึ่งใช้เวลาประมาณ 10 ถึง 12 วัน เมื่อร่วง หมดจะเหลืออยู่เฉพาะก้านช่อดอก

การคัดเลือกแฝก

ประเสริฐ ประภฤติพงศ์ และกิมลี แซ่ตัน (2565) การคัดเลือกแฝก

1. การคัดเลือกชนิดและสายพันธุ์ หญ้าแฝกในประเทศไทยมีอยู่ 2 ชนิด คือ หญ้าแฝกหอมและหญ้าแฝกดอน กรมพัฒนา ที่ดินได้รวบรวมไว้ทั่วประเทศคัดเลือกได้ 27 สายพันธุ์ แต่มีหญ้าแฝกที่เหมาะสมสำหรับการขยายพันธุ์และการอนุรักษ์ดินและน้ำจำนวน 10 สายพันธุ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. หญ้าแฝกหอม (*Vetiveria Zizanioides* Nash) เป็นหญ้าแฝกที่สามารถปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมได้ดี เจริญเติบโตได้ค่อนข้างรวดเร็ว จะให้ช่อดอกหลายช่อและเกิดการผสมข้ามต้นทุกปี หญ้าแฝกหอมมีความยาว 40 – 90 ซม. กว้าง 0.6 – 0.9 ซม. ท้องใบออกสีขาวซีดกว่าด้านหลังใบเวลาตากแห้งจะมีสีเขียว นวล เหมาะสำหรับมาทำผลิตภัณฑ์มาก แฝกหอมมี 4 สายพันธุ์ คือ ศรีลังกา กำแพงเพชร 2 สุราษฎร์ธานี และ สงขลา 3

ข. หญ้าแฝกดอน (*Vetiveria Nernoralis* A. Camus) หญ้าแฝกดอนหรือที่เรียกว่าแฝกหรือแฝกพื้นบ้านนั้น มีการกระจายพันธุ์ในวงศ์แคบๆตาม ธรรมชาติเฉพาะบริเวณแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยอดกอตรงปลายจะแผ่โค้ง

กรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก

สมนึก สะอาดใจ (2565) กรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก การผลิตผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกมีหลายวิธี แล้วแต่จะเลือกวิธีไหนเหมาะสมกับ ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จะผลิต ซึ่งมีวิธีการผลิตดังนี้

1. วิธีการถัก
2. วิธีการพัน
3. วิธีการสาน

4. วิธีการตีเกลียว
5. วิธีการผูก
6. วิธีการทอ

วิธีการถัก

วิธีการถักจะใช้วัสดุที่เป็นเส้นอ่อนและมีความยาวพอสมควร ใช้ถักยึดโครงสร้างภายนอก ให้ติดกับผนังของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต เช่นการถักขอบภาชนะการถักหูภาชนะ หรือการถักโครงต่าง ๆ ของภาชนะ เป็นต้น

วิธีการพัน

วิธีการพัน ให้นำแผ่นที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์นั้นเป็นเส้นอ่อนและมีความเหนียวพอสมควร ถ้าได้ รวมกันเป็นจำนวนมาก ด้วยวิธีการพันให้ถูกต้อง ก็อาจขึ้นเป็นรูปทรงต่าง ๆ ได้ วิธีการใหญ่ๆในการ รวมผูกพันกันขึ้นนั้นมีหลัก ดังนี้ 1) พันข้าม คือ เริ่มพันที่หัวเส้น เมื่อพันได้มากแล้วก็พันรวมหักหมวด พันให้ติดกัน เป็นกันหอย ใช้ เข็มรูโตหรือลวดน้ำ 2) พันไขว้ เริ่มพันหัวเส้น หักหัวหมวดพันติดกันกับกันหอย ด้วยวิธีพันไขว้ วิธีพันไขว้

วิธีพันไขว้ ลำดับขั้นตอนการพันไขว้

1. เริ่มพันหัวเส้น
2. หักหัวหมวดพันติดกัน
3. พันหมวดให้ติดกันเป็นกันหอยด้วยวิธีพันไขว้ เมื่อขดเป็นวงกลมโตตามต้องการแล้วก็ทำห่วงสำหรับแขวนเพื่อสะดวกต่อการเก็บ

วิธีพันลูกแก้ว ลำดับขั้นตอนการพันลูกแก้ว

ขั้นตอนที่ 1 เริ่มพันหัว

ขั้นตอนที่ 2 พันแล้วอพับ

ขั้นตอนที่ 3 พันรวบเข้าด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มหมวดพันลูกแก้ว

ขั้นตอนที่ 5 หมวดเป็นรูปวงกลมเป็นที่รองของภาชนะ

สมนึก สะอาดใจ (2565) วิธีการสาน วิธีการสาน คือ ใช้หลักการโดยนำหน้าแผ่นมาไขว้สลับกันไปมา อาจจะใช้หุ่นหรือไม่ใช้ หุ่นก็ได้ การสานของไทยนั้นมีรูปแบบต่างกันไปมากมาย ทั้งที่แตกต่างด้วยลักษณะของแบบลาย และวัสดุที่ใช้ในการสาน ในด้านลวดลายที่สานนั้น ส่วนมากจะสานลายใดก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม เช่น อาจจะใช้ลายธรรมดา เพื่อให้เกิดความแข็งแรงทนทานและความสะดวกในการ สาน การสานแบบต่าง ๆ เท่าที่ปรากฏอยู่ล้วนเกิดขึ้นจากการสานด้วยลายที่ต่างกันไป แต่โดย หลักใหญ่ๆและจะเห็นว่าการสานลวดลายทั้งหลายนั้นจะต้องให้การขัดกันเพื่อให้วัสดุที่สานนั้นยึด ตัวขัดกันคงรูปอยู่ได้เป็นหลัก ซึ่งมีรูปทรงต่าง ๆ หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นลายขัดธรรมดาหรือลายสอง ลายสามหรือลายอื่น ๆ ก็ตาม

การสานโดยทั่วไปแล้วอาจจะจำแนกออกเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. การสานด้วยวิธีการสอดขัดกัน
2. การสานด้วยการสอดขัดกันด้วยเส้นทแยง
3. การสานด้วยวิธีขัดเป็นวง

4. การสานด้วยวิธีการสอดขัดกัน ลายขัดหรือการสอดขัดกันนี้เป็นลายพื้นฐานของการสาน ลายขัดกันนี้เป็นวิวัฒนาการ จากการสานขัดกันระหว่างเส้นแนวตั้งและเส้นแนวนอนอย่างละเส้น มาเป็นการใช้เส้นวัสดุหลายๆ เส้นขัดสลับกันทำให้เกิดลายใหม่ๆ ขึ้น หรืออาจจะสอดทแยงเข้าไประหว่างเส้นตั้งและเส้นนอนก็ได้ จะได้ลายใหม่ขึ้นเช่นกันหรือจะให้ลายขัดกันในลักษณะแนวทแยง มีช่องว่างเป็นรูปข้าวหลาม ตัดก็ได้ หรือจะเพิ่มเสริมด้วยการยกและข่มสลับกันไป เช่น พวงลายสอง และลายสาม ซึ่งจะ ทำให้ได้ลายขัดที่ละเอียดยิ่งขึ้น เช่น กระเป่าตะกร้าหัว

การสานด้วยการสอดขัดกันด้วยเส้นทแยง ลายทแยงนี้ลักษณะการสานคล้ายการถัก ส่วนมากจะใช้วัสดุเส้นแบนบาง ๆ เพราะการ สานลายชนิดนี้ต้องการแผ่นที่บ สามารถต่อเชื่อมกันโค้งหัวไปตามความโค้งของภาชนะที่ต้องการ ได้ ลายชนิดนี้บางทีก็สานเป็นแผ่นแล้วนำไปประกอบกับโครงสร้างอื่นตามรูปทรงที่ต้องการ นอกจากนี้ลายทแยง เป็นลายที่เก็บริมนได้เรียบร้อยสวยงาม

การสานด้วยวิธีขัดเป็นวง ลายสานแบบชนิดนี้ส่วนมากจะใช้สานภาชนะ ซึ่งเป็นการสร้างรูปทรงขึ้นด้วยการขดตัว ของวัสดุซ้อนกันเป็นชั้น ๆ แล้วใช้ตัวกลางเชื่อมถักเข้าด้วยกันด้วยการเย็บหรือถัก แต่โดยทั่วไปแล้ว การเริ่มต้นจะเริ่มจากการขดออกมาจากวงใน ในลักษณะกันหอยเสมอ ลายสานแบบนี้จะรับน้ำหนักและแรงดันได้ดี เพราะโครงสร้างทุกส่วนจะรับน้ำหนักเฉลี่ยได้ทั่วถึงกัน เช่น ตะกร้าหัว กระเป่าถือ หรือเส้นบาง ๆ นำมาเย็บติดกันเป็นชั้นๆ เช่น การทำหมวก ทำกระเป่า

ขั้นการเตรียมวัตถุดิบ

ประเสริฐ ประภคิตพิงศ์ และสมนึก สะอาดใจ (2565) มีขั้นการเตรียมวัตถุดิบดังนี้

1. การคัดเลือกชนิดและสายพันธุ์ หญ้าแฝกในประเทศไทยมีอยู่ 2 ชนิด คือ หญ้าแฝกหอมและหญ้าแฝกดอน กรมพัฒนา ที่ดินได้รวบรวมไว้ทั่วประเทศคัดเลือกได้ 27 สายพันธุ์ แต่มีหญ้าแฝกที่เหมาะสมสำหรับการขยายพันธุ์และการอนุรักษ์ดินและน้ำจำนวน 10 สายพันธุ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. หญ้าแฝกหอม (*Vetiveria Zizanioides* Nash) เป็นหญ้าแฝกที่สามารถปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมได้ดี เจริญเติบโตได้ค่อนข้างรวดเร็ว จะให้ช่อดอกหลายช่อและเกิดการผสมข้ามต้นทุกปี หญ้าแฝกหอมมีความยาว 40 – 90 ซม. กว้าง 0.6 – 0.9 ซม. ท้องใบออกสีขาวซีดกว่าด้านหลังใบเวลาตากแห้งจะมีสีเขียว นวล เหมาะสำหรับมาทำผลิตภัณฑ์มาก แฝกหอมมี 4 สายพันธุ์ คือ ศรีลังกา กำแพงเพชร 2 สุราษฎร์ธานี และ สงขลา 3

ข. หญ้าแฝกดอน (*Vetiveria Nemorialis* A. Camus) หญ้าแฝกดอนหรือที่เรียกว่าแฝกหรือแฝกพื้นบ้านนั้น มีการกระจายพันธุ์ในวงศ์แคบๆตาม ธรรมชาติเฉพาะบริเวณแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยอดกอ

ตรงปลายจะแผ่โค้งคล้ายกอดตะไคร้ ไม่ตั้งมากเหมือนหญ้าแฝกหอม ในบางพื้นที่พบว่าขึ้นอยู่หนาแน่น ในลักษณะเป็นพืชรากค้ำดิน เป็นบริเวณกว้าง หญ้าแฝกดอนมีใบยาว 35-60 เซนติเมตร กว้าง 0.4-0.6 เซนติเมตร ใบมีสีเขียวสด หลังใบพับสามเหลี่ยมของใบมีหนาม เนื้อใบหยาบสากคายมีไขเคลือบน้อย ทำให้ดูกร้าน ไม่เคลือบมัน ท้องใบมีสีเขียวเดียวกับด้านหลังใบ แต่จะมีสีซีดกว่า แผ่นใบเมื่อส่องแสงแดดไม่เห็นรอย เส้นในเนื้อใบ เส้นกลางใบสังเกตเห็นชัดเจนน มีลักษณะแข็งเป็นแกนหนุนทางด้านหลัง จึงไม่เหมาะ สำหรับมาทำผลิตภัณฑ์ แฝกดอนมี 6 สายพันธุ์ คือ พันธุ์นครสวรรค์ เลย ประจวบคีรีขันธ์ กำแพงเพชร ราชบุรี ร้อยเอ็ด จากคุณสมบัติของหญ้าแฝกทั้ง 2 ชนิดและ 10 สายพันธุ์ดังกล่าวข้างต้นหญ้าแฝกที่ เหมาะสมนำมาผลิตภัณฑ์ คือ หญ้าแฝกหอม ซึ่งหญ้าแฝกหอมที่นำมาทำผลิตภัณฑ์มีหลายสาย พันธุ์ แต่ที่นิยมใช้อยู่ปัจจุบันมี 3 สายพันธุ์ ซึ่งมีความเหนียวใบใหญ่ยาว เหมาะสมสำหรับทำ ผลิตภัณฑ์คือ 1) พันธุ์สุราษฎร์ธานี มีคุณสมบัติ เหนียว ใบยาว และยาว 70-100 เซนติเมตร 2) พันธุ์ศรีลังกา หรือ อินเดีย มีคุณสมบัติเหนียว เล็กกว่าพันธุ์สุราษฎร์ธานี ความยาว ไล่เลี่ย กัน 3) พันธุ์สงขลา ใบใหญ่ ยาว แต่เปราะกว่า พันธุ์สุราษฎร์ธานีและศรีลังกา

2. การตัดหญ้าแฝก หญ้าแฝกแต่ละพันธุ์ การเจริญเติบโตไม่เท่ากัน แต่พอประมาณอายุที่จะนำมาใช้งานได้ คือ แฝกที่ปลูกใหม่หากได้มีการบำรุงดี อายุประมาณ 5 – 6 เดือนก็ตัดมาใช้ได้แล้ว หลังจากนั้นก็จะตัดได้ทุกเดือน แฝกอ่อนจะใช้งานได้ดี หากแฝกเริ่มมีดอกจะแข็งหักง่ายไม่เหมาะสมสำหรับทำ ผลิตภัณฑ์ เมื่อเราเลือกแฝกในแปลงได้เหมาะสมสำหรับการใช้งานแล้ว ก็ลงมือจากหญ้าแฝก การตัดต้องตัดทั้งร่องคือตัดหมดเลย ตัดเป็นบางส่วนไม่ได้เพราะเป็นหญ้าแฝกจะแตกใบ ใหม่ไม่พร้อมกัน ทำให้ใบอ่อนแก่ไม่เท่ากัน วิธีตัดใช้เคียวเกี่ยวเหมือนเกี่ยวข้าวจะสะดวก เมื่อตัด ได้ให้วางให้เรียบร้อย หญ้าหักตอนสดเมื่อแห้งเส้นก็จะขาด

3. การตากหญ้าแฝก วันแรกควรนำแฝกมากระจายเรียงให้เป็นแนว พอแฝกเริ่มเหี่ยว ก็คัดส่วนที่ใช้การไม่ได้ออกไป เอาส่วนที่ใช้ได้มามัดปลายเป็นกำๆ เพื่อให้สะดวกในการขนย้ายและเก็บ เมื่อคัดเสร็จก็นำมาตาก โดยแผ่ด้านโคนของแฝกออกให้บาง เป็นรูปพัด และวางเรียงกันให้เป็นระเบียบจะดูเรียบร้อยไม่ยุ่งเหยิง ทำให้แฝกแห้งเร็ว ตากประมาณ 3 – 5 วัน หากฝนไม่ตกก็ไม่ต้องเก็บระหว่างตากเมื่อแห้ง แล้วก็นำไปใช้งานได้

4. การเตรียมเส้นหญ้าแฝกสำหรับทำผลิตภัณฑ์ นำหญ้าแฝกที่แห้งแล้วมาเตรียมเส้นให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่จะทำโดยการแยกเส้น สั้นและยาว ความอ่อนและแข็งออกตามความเหมาะสมที่ใช้แล้วแต่ชนิดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งมี หลายวิธี เช่น 1.4.1 ใช้ใบหญ้าแฝกตากแห้งมาทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโดยไม่จำเป็นต้องผ่าน กระบวนการอื่น แต่ผู้สานควรจะต้องระวัง และดูลักษณะทิศทางของหนามเล็ก ๆ ที่ปลายใบ ตัด

ประเภทผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกที่มีอยู่แบบเดิมในชุมชนท้องถิ่น

ธีระชัย สุขสด (2544) ผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกที่ผลิต จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันสามารถแบ่งได้ประเภทดังนี้ 1.ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นเครื่องประดับ ได้แก่ หมวก กิ๊บติดผม ยางรัดผมสวยงาม ที่คาดผม เข็มขัด รองเท้า กระเป๋าถือสตรี 2.ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ใช้สอยทั่วไป ได้แก่ ตะกร้า กระเป๋าสตรี กระเป๋าเดินทาง แผ่นรองจาน ที่รองแก้ว ผ้าปูโต๊ะยกดอก พังมใส่เอกสาร ผ้ามา่าน กระเป๋าใส่โน้ตบุ๊ก ฯลฯ

กองอุตสาหกรรมในครอบครัว กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2525) ได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำกระเป๋า จากหญ้าแฝกและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นการทำให้มีรายได้เสริมตั้งแต่ พ.ศ. 2535

สุดาวดี นามดี (2538) อ้างถึงในฉลองชัย แบบประเสริฐ (2564) ศึกษาการใช้ประโยชน์จากใบ และรากของหญ้าแฝกสำหรับทำงานศิลปหัตถกรรม พบว่า สายพันธุ์ของหญ้าแฝกที่เหมาะสมนำมาทำงาน หัตถกรรมมี 2 สายพันธุ์คือ สายพันธุ์สุราษฎร์ธานี และสายพันธุ์สงขลา 3 ลักษณะใบของทั้ง 2 สายพันธุ์นี้ สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นงานหัตถกรรมตามที่ออกแบบไว้ได้อย่างเหมาะสม โดยได้ออกแบบและรวบรวมงาน หัตถกรรมจากหญ้าแฝกไว้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) ผลิตภัณฑ์ตะกร้าและภาชนะ 5 แบบ 2) ผลิตภัณฑ์เครื่อง ตกแต่งบ้าน 8 แบบ 3) ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับกาย 7 แบบ 4) ผลิตภัณฑ์อื่น 3 แบบ ทั้งนี้ได้เขียนเป็นคู่มือ แนะนำการประดิษฐ์ไว้ตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้สามารถทำตามได้ อันจะเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้กับ ครอบครัวเกษตรกร ทั้งยังเป็นการช่วยสนับสนุนการรณรงค์ให้ปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่มขึ้นอีก ทางหนึ่งด้วย

ธีระชัย สุขสด (2544) ลักษณะการผลิตในแต่ละพื้นที่จะคล้ายคลึงกันมีการทำการผลิต ซึ่งพอสรุป ได้ดังนี้

1. มีอาชีพหลักทำนา ทำสวนยาง ทำการผลิตจากหญ้าแฝกเมื่อมีเวลารว่าง
2. ทำการผลิตจากหญ้าแฝกเป็นอาชีพหลักตลอดทั้งปีเพื่อเป็นการค้า เช่น โครงการ พัฒนา ดอยตุง
3. ทำการผลิตจากหญ้าแฝกเป็นอาชีพเสริม เมื่อมีเวลารว่างตามคำสั่งซื้อของพ่อค้าเป็น ประจำ เช่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนราธิวาส
4. ทำการผลิตจากหญ้าแฝกบ้างเป็นบางครั้งตามคำสั่งซื้อหรือนำไปขายในงานต่าง ๆ เช่น จังหวัด พิจิตร หมู่ 4 บ้านทุ่งโพธิ์ ต.ทุ่งเมือง อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร และหมู่ 5 บ้านสันปาม่วง ต.บ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนราธิวาส
5. เรียนรู้การผลิตและกรรมวิธีการผลิตรูปแบบต่าง ๆ จากวิทยากร กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม
6. การผลิตยังไม่มีกรรมกรรรมกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต แต่จะมีประธานกลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ ประสานงานหรือ คนกลางติดต่อรับการสั่งซื้อ

อัจฉิมา ศุภจริยาวัตร สิทธิ จิตติขานนท์ (2562) รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัด สระแก้วเพื่อการส่งออก ชลบุรี โครงการจัดตั้งคณะพาณิชย์ศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการจัดตั้งคณะพาณิชย์ศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและศักยภาพผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัด สระแก้ว อีกทั้ง การศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนเพื่อทำการขยายโอกาสทางการขายและ การตลาด ผู้วิจัยพบว่า สินค้าผ้าไหมทอมือเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจภายในจังหวัดสระแก้วเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จาก จำนวนกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อผลิตผ้าไหมทอมือ จำนวนมาก อีกทั้งในหลายกลุ่ม

การรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและ ชื่อเสียงให้กับทางจังหวัดได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแล้วพบว่ากลุ่มผ้าไหมทอมือขนาดเล็ก รวมถึงขนาดกลางภายในจังหวัดยังขาดการดูแลช่วยเหลือในการพัฒนารูปลักษณ์สินค้าและวิธีการ ทางการตลาดในรูปแบบต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมากจากเหตุผลทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการคัดเลือก กลุ่มผ้าไหมทอมือบ้านสุขสำราญเป็นกรณีศึกษา เพื่อบูรณาการองค์ความรู้และพัฒนารูปแบบวิธีการให้ การสนับสนุนสินค้าชุมชนเพื่อใช้เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในชุมชนอื่นต่อไป

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2552) ปัญหาของสินค้า OTOP โดยหลักการแล้วเกิดจากความไม่ทำแบบจริงจังในการพัฒนาของคนในกลุ่ม OTOP เอง และสินค้าหรือ บริการที่มีความเป็นนวัตกรรมมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากการลอกเลียนแบบหรือทำตามกันทั้งจังหวัดในหลายชุมชน ตามกระแสความนิยมนอกจากนั้น ปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อการส่งออก คือ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านบรรจุภัณฑ์ปัญหาด้านการตลาด

ศศิเพ็ญ พวงสายใจ (2551) ; สำนักวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และสำนักงานจังหวัดอุตรดิตถ์ (2548) ; พวงเกสร วงศ์อนุพรกุล (2552) ผลวิจัยพบว่า สินค้า OTOP ไม่มีการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับรองมาตรฐาน และช่องทางการจำหน่ายที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

ทะนงศักดิ์ วันชัย และกุหรั่ง สุปินราช (2551) ; สุวรรณ สุวรรณบัตร (2547) ; ชวพงษ์ น้อยสุข (2549) พบว่า 1) สมุนไพรที่มีโซหารปัญหาด้านการผลิตคุณภาพวัตถุดิบไม่คงที่ 2) เครื่องมือ เครื่องจักรมีราคาแพง 3) ปัญหาด้านการตลาด การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ มีต้นทุนสูงคุณภาพสินค้าต่ำ 4) ขาดความรู้ด้านการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายมีจำกัด และ 5) ปัญหาขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

หลักการพื้นฐาน 3 ประการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีดังนี้

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) ผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพ ได้มาตรฐานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมและมีจุดเด่นเฉพาะเป็นที่ยอมรับของตลาด ภายในประเทศ และตลาดโลก

2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity) ต้องมีการระดมความคิด ในการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะช่วยกันทำได้โดยคำนึงถึงการรื้อฟื้น วัฒนธรรม ประเพณีในแต่ละท้องถิ่นให้สอดคล้องเหมาะสมไม่ซ้ำแบบกันและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ หมู่บ้านหรือตำบล

3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) การสร้างบุคคลที่มีความคิดกว้างไกลมีความรู้ ความสามารถให้เกิดขึ้นในสังคม มีการวางแผนการตลาด มุ่งเน้นการผลิตและ บริการโดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ปาณเดชา ทองเลิศ อ่างถึงใน (2563) การวิเคราะห์ศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจสรุปตามวัตถุประสงค์ คือ การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความเหมาะสม โดยคณะวิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ด้านคือ 1). ด้านศักยภาพ 2) ด้านปัญหาและอุปสรรค ในภาพรวมของ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ตามหลักการการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) 1) ศักยภาพทางการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ภายในท้องถิ่นรวมถึงองค์ความรู้หรือต้นทุนทาง วัฒนธรรมในการแปรรูปจากภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมดั้งเดิม ศักยภาพด้านการผลิต การแปรรูปวัตถุดิบก็ ล้วนมีความสำคัญในการประเมินคุณสมบัติของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) ด้านปัญหาและอุปสรรค ถือเป็นปัจจัยทั้งภายนอกและภายในที่ส่งผลกระทบต่อ การผลิตสินค้าชุมชน โดยปัญหาของชุมชนส่วนใหญ่ เกิดขึ้นจากการขาดความร่วมมือกันภายในชุมชน การขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สูงขึ้นที่จำเป็นและการขาดความเข้าใจถึงความสำคัญของธุรกิจ ตนเองต่อภาคสังคมภายในชุมชน ด้านอุปสรรคนั้นแนวคิดนี้เน้นอุปสรรคที่เกิดจากสภาวะแวดล้อม ภายนอก เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่ทำให้ตลาดทั้งภายในประเทศและตลาด ต่างประเทศชะลอตัวลงอย่างมาก ปัญหาด้านการความพร้อมของกำลังแรงงานที่ส่งผลต่อการผลิตสินค้าชุมชน เป็นต้น

อัจฉรา มลิวงศ์, ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นวดแผนไทยบ้านแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพของ กลุ่มในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อศึกษาแนวทางและ พัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผน ไทยบ้านแม่ทะสู่กระบวนการรับรองตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ศักยภาพ 20 ของกลุ่มในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยบ้านแม่ทะ มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ ภายใต้การสร้างการเรียนรู้แนวทางการนำผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่วนแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์พบว่าต้องให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง และให้เป็นหน่วยงาน สนับสนุนส่งเสริม ผลักดันและสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนั้น แนวทางในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ฯ คือ การสร้างองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกและให้สมาชิกในกลุ่มเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความ เหมาะสมที่สุดเพื่อพัฒนาไปสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปางเป็นหน่วยหนุนเสริม

คอร์ตเลอร์ (Kotler, 2008) ได้กล่าวถึงแนวคิด หลักทางด้านการตลาดในประเด็น เกี่ยวกับแนวคิดผลิตภัณฑ์ (The Product Concept) ว่า ผู้บริโภคจะให้ความสำคัญกับคุณภาพมากกว่าราคาและในขณะเดียวกันผู้ผลิตเองก็เน้นไปที่การปรับปรุงพัฒนา ผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product Development) ได้มีนักการตลาดให้ความหมายที่ แตกต่างกันไปเช่น (Armstrong & Kotler, 2007) ให้ความหมายคำว่า ผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ สินค้าหรือบริการ หรือความคิดที่ได้ปรับปรุงจากผลิตภัณฑ์เดิมให้มีคุณสมบัติที่ดีขึ้น ทั้งนี้ตามแนวคิดดังกล่าว กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ (Idea Generation) เป็นการค้นหา ความคิดต่าง ๆ ที่เป็นไปได้และเห็นช่องทางที่จะขายผลิตภัณฑ์นั้น การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่นั้นแบ่งออกเป็น 2 แหล่งด้วยกัน คือ

1. แหล่งภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ถือเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้บริโภค และทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ฝ่ายวิจัยและพัฒนา เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผู้บริหารระดับสูง เป็นบุคคลที่ทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็งของบริษัท เป็นผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

2. แหล่งภายนอกองค์กร ได้แก่ ลูกค้า ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญมาก เนื่องจาก ผลิตภัณฑ์ที่บริษัทจะเสนอขายนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก สมาชิกในช่องทางการจำหน่าย เป็นอีกแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ทราบถึงความต้องการของลูกค้า เช่น พ่อค้าส่ง ตัวแทนจำหน่าย หรือพ่อค้าปลีก เป็นต้น คู่แข่งขัน การเคลื่อนไหวในการแข่งขันรวมถึงกลยุทธ์ของคู่แข่งก็เป็นอีกแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ช่วยในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่

ขั้นที่ 2 การประเมินและคัดเลือกแนวความคิด (Idea Screening) หลังจากได้แนวความคิดเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ใหม่แล้ว ก็จะต้องมีการนำแนวความคิดเหล่านั้น มาทำการประเมินถึงความ เป็นไปได้ และคัดเลือกแนวความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุด มาทำการพัฒนาและทดสอบแนวความคิดต่อไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาและทดสอบแนวความคิด (Concept Development and Testing) เมื่อได้แนวความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุดจากขั้นตอนที่สองแล้ว ต่อไปก็เป็นการนำความคิดที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว มาพัฒนาให้มีความชัดเจนมากขึ้น และนำไปทดสอบกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย เพื่อวัดความรู้สึก และการยอมรับในผลิตภัณฑ์ใหม่

ขั้นที่ 4 การพัฒนากลยุทธ์การตลาด (Marketing Strategy Development) เป็นการพัฒนาเครื่องมือทางการตลาด เพื่อใช้ในการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ เข้าสู่ตลาด ให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ทางธุรกิจ เป็นการตรวจสอบยอดขาย ต้นทุน และกำไร จากการวางแผนโครงการสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อค้นหาปัจจัยที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของบริษัท ซึ่งเป็นการประมาณความต้องการของตลาดหรือยอดขาย ประมาณการต้นทุน หรือกำไรที่จะเกิดขึ้นจากแนวความคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่หาก ผลลัพธ์ที่ได้เป็นที่น่าพึงพอใจ ผู้บริหารจะนำผลิตภัณฑ์นั้นเข้าสู่ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ขั้นที่ 6 การพัฒนาผลิตภัณฑ์(Product Development) เป็นการนำแนวความคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที
ผานการวิเคราะห์ทางธุรกิจมาวิจัยและพัฒนา โดยการสร้างสินค้าขึ้นมาจำลองแบบทุกอย่าง เหมือนของจริง
ในขั้นนี้จะใช้เงินลงทุนมากและจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ว่าสามารถเปลี่ยนแปลง

ขั้นที่ 7 การทดสอบตลาด (Market Testing) เป็นการนำผลิตภัณฑ์ใหม่ทีพัฒนาแล้ว ไป ทดสอบก
ตลาดเป้าหมาย โดยสินค้าที่นำไปทดสอบต้องมีตราสินค้า มีการบรรจุหีบห่อ และดำเนินกิจกรรมทางการตลาด
สำหรับสินค้าดังกล่าวด้วยวัตถุประสงค์ในการทดสอบตลาดคือ เพื่อศึกษาว่า ผู้บริโภคและช่องทางจำหน่ายมี
ปฏิกิริยาต่อการใช้สินค้าอย่างไร เป็นการหาข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนทำให้ทราบ
ถึงขนาดของตลาดว่า ถ้าสินค้าเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคทีทดสอบแล้วขนาดของตลาดจะมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 8 การดำเนินธุรกิจ (Commercialization) เป็นการตัดสินใจนำผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ ตลาด
จริงหลังจากทดสอบผลิตภัณฑ์ ซึ่งขั้นตอนนี้บริษัทจะใช้ต้นทุนมากที่สุด เพราะต้องผลิตสินค้าเต็มที่ และต้อง
ตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนการผลิตทีเหมาะสม

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ นั้นเริ่มตั้งแต่การออกแบบสัญลักษณ์หรือโลโก้ ซึ่งมีขั้นตอนให้พิจารณา
ดังนี้ 1) สามารถใช้เป็นตราประจำบริษัทหรือสินค้าได้ 2) ประกอบด้วยสีเดียวหรือหลายสีได้ 3) แสดงลักษณะ
ด้วยตัวอักษรหรือรูปภาพ 4) สัมผัสเห็นด้วยตา และ 5) มีความสัมพันธ์กับการตลาดจากนั้น จะเป็นขั้นตอนของ
การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ซึ่งต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) มีรูปแบบทีสวยงามโดดเด่น
สะดุดตาต่างจากคู่แข่ง 2) มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นทีแตกต่างจากสินค้าจากแหล่งอื่น 3) คุ้มค่าและน่า
ทดลองใช้ 4) มีการนำเสนอข้อมูลทีเป็นประโยชน์เกี่ยวกับสินค้าทีครบถ้วนและชัดเจน 5) มีเครื่องหมาย
มาตรฐานและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ระบุไว้บนฉลาก

จุรีวรรณ จันทลา และคณะ (2559) จากผลการวิจัยทีพบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับการ ออกแบบ
ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการควบคู่กันไปเป็นการพยายามค้นหาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หาวิธีแก้ไขหรือคำตอบใหม่ๆ
สำหรับปัญหาต่าง ๆ ทีต้องอาศัยวิทยาการทีก้าวหน้า กรรมวิธีการผลิต การเลือกใช้วัสดุและหลักในการ
ออกแบบ เข้าใจการวิเคราะห์ปัญหา การคิดออกแบบสร้างสรรค์ และการแก้ไขปรับปรุง ผลิตภัณฑ์โดยมี
หลักการในออกแบบผลิตภัณฑ์ดังนี้ 1) หน้าที่ของการนำไปใช้ (Function) 2) การประหยัด (Economy) 3)
ความทนทาน (Durability) 4) วัสดุ (Material) 5) โครงสร้าง (Construction) 6) ความสวยงาม (Beauty) 7)
ลักษณะเด่นพิเศษเฉพาะอย่าง (Personality) ซึ่งสอดคล้องกับสิริพิชญ์ วรรณภาส (2551) ทีได้ศึกษาถึงปัญหา
ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ชุมชนประเภทผ้าฝืนและผลิตภัณฑ์ผ้า ทีพบปัญหาสำคัญคือ 1) ปัญหาด้านวัตถุดิบ
2) ปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ 3) ปัญหาการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ 4)
ปัญหาการบริหารจัดการและการตลาด 5) ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา 6) ปัญหาองค์ความรู้และนวัตกรรม
7) ปัญหาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฝีกอบรม

รจนา จันทราสา, กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ และ ภาณุ พัฒนปณิธิพงศ์. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก

การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา ผลิตภัณฑ์
รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก 2) เพื่อออกแบบและ พัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้า
แฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาด 3) เพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์จาก
ใบหญ้าแฝกที่ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ที่จะเป็นบทเรียนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อไป กลุ่ม
ตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 100 คน สอบถามให้ได้มาซึ่งซึ่งความต้องการของผู้บริโภค
แล้วประเมินรูปแบบ โดย ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน
เพื่อ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในการประยุกต์ เป็นผลิตภัณฑ์ จากนั้นสร้างต้นแบบแล้ว ประเมินผล
วัดระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม จากใบหญ้าแฝก ที่ได้จาก การออกแบบ ผลการวิจัย
พบว่า 1) ผู้บริโภคมีความคิดเห็นกับผลิตภัณฑ์ผู้บริโภคมีความต้องการ ใน รูปแบบเก้าอี้โยกมาพัฒนาเป็น
ผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกมากที่สุด รองมาคือ ชุดกระเป๋าสตรี และฉากกั้นห้องตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญ การออกแบบ รูปแบบของเก้าอี้โยกที่ออกแบบและพัฒนา
นั้นมีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย เหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีความสวยงามและลวดลายที่
เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับ มากที่สุด 3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมจากใบหญ้า แฝกมีความเหมาะสมของเก้าอี้โยกด้านประโยชน์ใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสม
ถูกต้อง ตามสรีระของผู้ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความสวยงามของ รูปทรงและรายละเอียด
สามารถแสดงออกถึงความทันสมัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา 1) ผลผลิตรูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เพื่อนำไปสู่การศึกษาและพัฒนากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก จะเริ่มต้นด้วย ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือเป็นการค้นหาการแปรรูปใบหญ้าแฝก ที่มีอยู่จริงโดยมีวิธีการ รวบรวมข้อมูลสรุปเป็นภาคเอกสาร สัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน เพื่อนชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อทำการออกแบบผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก อนึ่งดังที่กล่าวไว้ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ยังประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าการประเมินผลผลิตจากใบหญ้าแฝก ดังนั้นจะต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยโดยผู้วิจัยได้ลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้วัดในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย
7. สรุปผลงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในเขตผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นผู้ผลิตที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ผู้สนใจผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ และของตกแต่งบ้านผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบประเมินผลที่ได้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ที่มีชื่อเสียงโดยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับฉลาก โดยเขียนชื่อกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกทั้งหมด เพื่อทำการจับฉลากซึ่งให้ได้กลุ่มตัวอย่างจากนั้นจึงทำการสังเกตการณ์และทดลองปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้จึงใช้เป็น แนวทางต่อยอดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพเสริมของประชาชนในชุมชน ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางใน การประกอบเสริมรายได้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนใน

ชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีวิธีการดำเนินวิจัยดังนี้

1. แนวทางการวิจัย
2. พื้นที่และประชากรกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การทดสอบเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุป การเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

แนวทางการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษา ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอข้อมูล มาใช้เป็นกรอบแนวคิดและใช้การอ้างอิงในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ผล
2. การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในชุมชนตำบลชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อมาทำการวิเคราะห์

พื้นที่และประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกและการทอผ้า ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 259 ครัวเรือน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา ได้แก่ ประชาชนในชุมชนตำบลชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 155 คน ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน หรือ การใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) หรือจากสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดหรือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 5 หรือ 0.5)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างพัฒนาผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกหรือการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม และการสร้างอาชีพเสริมและแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนตำบล ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งจะใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนตำบลชุมชุนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนแหล่งที่มาของรายได้ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 การประกอบอาชีพในปัจจุบัน

2.2 การแก้ไขปัญหาด้านอาชีพในปัจจุบัน

2.3 ความคาดหวังและแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านอาชีพในอนาคต ฯลฯ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการประกอบอาชีพเสริมรายได้ของประชาชนในชุมชนชุมชุนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยในแต่ละด้านแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, 2554, หน้า 23-24)

กำหนดค่าคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

กำหนดค่าคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

กำหนดค่าคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

กำหนดค่าคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

กำหนดค่าคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. การทดสอบเครื่องมือวิจัย

5. นำแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 คน กับประชาชนในชุมชน ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วย วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) เท่ากับ .8 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ศึกษาขั้นตอนการสร้างและการแปรรูปผลิตภัณฑ์เดิมที่มีในท้องถิ่น เช่น จากใบแฝกและพืชในท้องถิ่น เช่น ฝ้าย เป็นต้น ได้แก่ วิธีการทอ การทอใช้หลักการทอแบบทอผ้ากระเหรี่ยง โดยมีเส้นยืนเป็นวัสดุอื่น ๆ เช่น ด้าย ฝ้าย เชือกไนลอน และใช้หญ้าแฝกเป็นเส้นพุ่ง เส้นหญ้าแฝกบิดเป็นเกลียวเล็ก วิธีการสาน วิธีการม้วน การทำเกลียว เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ

2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม หลักการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับมา

3. ทำการประมวลผลของข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสข้อมูลแล้ว มาทำการวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม คัดแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูล เพื่อดำเนินการวิจัย

2. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

จากสูตร ค่าร้อยละ = ค่าจำนวนที่คำนวณ \times 100 ค่าจำนวนทั้งหมด

3. ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้ในการวัดความต้องการสร้างอาชีพเสริมของประชาชนในชุมชนตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

รวบรวมข้อมูลและนำมาแจกแจงความถี่ จะได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ $Range = (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนระดับที่ต้องการ} = (5-1)/5 = 0.80$

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำมาจัดเรียงแยกหมวดหมู่และออกรหัสกำกับเอกสาร เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นจึงทำการบันทึกข้อมูลเข้าคอมพิวเตอร์และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสถิติต่าง ๆ ต่อไป

การเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทที่ 4

สรุปผลวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา 1) ผลลัพธ์รูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก ตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกที่ออกแบบและพัฒนา เป็นผลิตภัณฑ์ที่จะเป็นบทเรียนในการสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อไป แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและความพึงพอใจในการสร้างผลิตภัณฑ์และกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (155)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	108	69.68
ชาย	47	30.32
อายุ		
18-25 ปี	29	18.71
26-35 ปี	25	16.13
36-45 ปี	48	30.97
45 ปีขึ้นไป	53	34.19
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	34	21.94
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	10.97
พนักงานบริษัทเอกชน	25	16.13
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	44	28.39
ไม่ประกอบอาชีพ	35	22.58

รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 15,000 บาท	58	37.42
15,001 -25,000 บาท	25	16.13
25,001 – 35,000 บาท	36	23.22
มากกว่า 35,000 บาท	36	23.22
สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบแฝก ร้านค้า ในท้องถิ่น	129	83.23
ที่อื่น ๆ	26	16.77
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.68 เพศชายร้อยละ 30.32 อายุ ช่วง 45 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 34.19 อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 28.39 รายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 37.42 และสถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก นิยมซื้อจากร้านค้าในท้องถิ่น ร้อยละ 83.23

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ประชาชน

ชาวบ้าน ที่มี ต่อบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอมือ

รายการความพึงพอใจผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านการใช้งาน			
รูปแบบสวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น	3.87	1.32	มาก
มีความสะดวกในการพกพาติดตัวใช้สอย	3.65	1.23	มาก
ใช้งานได้ดีเหมาะสมกับโอกาส	3.45	1.18	มาก
ด้านการตลาด			
เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์	3.51	1.09	มาก
เพิ่มยอดขายผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด	3.44	1.20	มาก
เป็นที่สนใจของท้องตลาด	3.42	1.23	มาก
รวม	3.56	1.21	มาก

จากตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนชาวบ้าน ที่มี ต่อบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.56, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการใช้งานรูปแบบสวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.87, S.D. = 1.32) รองลงมาคือ มีความ

สะดวกในการพกพาติดตัวใช้สอย (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 1.23) และด้านการตลาด เป็นที่สนใจของ
 ท้องตลาด (ค่าเฉลี่ย = 3.42, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 4.3 ผลวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เดิมของหัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก

รูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
ตะกร้า	3.56	0.89	มาก
ที่ใช้สอยและ ความสะดวกสบายในการใช้	3.49	1.21	มาก
ความแข็งแรง	3.54	1.08	มาก
ความสวยงาม	3.48	1.24	มาก
กระเป๋าสตรี	3.51	1.16	มาก
ที่รองจาน	3.47	1.31	มาก
ใช้สอยและ ความสะดวกสบายในการใช้	3.38	1.25	มาก
ความปลอดภัยและความแข็งแรง	3.52	1.19	มาก
ความสวยงาม	3.51	1.16	มาก
รวม	3.50	1.17	มาก

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมของ
 กลุ่มผ้าทอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.50, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า รูปแบบ
 ตะกร้า สวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น มีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.56, S.D. = 0.89) รองลงมาคือ
 กระเป๋าสตรี ความสะดวกในการพกพาติดตัวใช้สอย (ค่าเฉลี่ย = 3.51, S.D. = 1.16) และที่รองจาน (ค่าเฉลี่ย
 = 3.47, S.D. = 1.31)

ตารางที่ 4.4 แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อกระบวนการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

ในรูปแบบต่าง ๆ

กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
การปัก	3.54	1.19	มาก
การทอ	3.13	1.09	ปานกลาง
การสาน	3.55	1.11	มาก
การย้อมสี	3.45	1.21	มาก
การม้วน	3.27	1.26	ปานกลาง
การทำเกลียว	3.21	1.19	ปานกลาง
การถัก	3.49	1.08	มาก
การติดกาว	3.43	1.24	มาก
การประกอบอื่น ๆ การเย็บ	3.44	1.23	มาก
รวม	3.39	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของประชาชน ประชาชนชาวบ้าน ที่มีต่อกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.39, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การสานเป็นผลิตภัณฑ์ มีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.55, S.D. = 1.11) รองลงมาคือ การปัก (ค่าเฉลี่ย = 3.54, S.D. = 1.19) และการทอยังน้อย มีแต่การทอผ้ากระเหรียงจากผ้าฝ้าย (ค่าเฉลี่ย = 3.13, S.D. = 1.09)

ตารางที่ 4.5 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
ท่านรู้สึกเห็นด้วยกับการนำหญ้าแฝกมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับใด	3.51	1.19	มาก
ท่านคิดว่าหญ้าแฝกมีความแข็งแรงทนทานอยู่ในระดับใด	3.35	1.22	ปานกลาง
ท่านคิดว่าหญ้าแฝกนี้เหมาะสมกับการนำไปทำผลิตภัณฑ์	3.48	1.18	มาก
มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์การใช้งานได้หลาย ด้าน	3.65	1.08	มาก
มีความต้องการประยุกต์ใช้วัสดุอื่น ๆ ในท้องถิ่นร่วมประกอบ กับตัวผลิตภัณฑ์หญ้าแฝก	3.70	1.06	มาก
อื่น ๆ โปรดระบุ	-	-	-
รวม	3.54	1.15	มาก

จากตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีต่อกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอจากใบแฝก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54, S.D. = 1.15) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความต้องการประยุกต์ใช้วัสดุอื่น ๆ ในท้องถิ่นร่วมประกอบ กับตัวผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.70, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์การใช้งานได้หลาย ด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 1.08) และมีความคิดเห็นว่าหญ้าแฝกมีความแข็งแรงทนทานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.35, S.D. = 1.22)

ตารางที่ 4.6 แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจาก

ใบหญ้าแฝก

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
ผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้งาน	3.55	1.07	มาก
ที่ใช้สอยและ ความสะดวกสบายในการใช้	3.51	1.09	มาก
ความแข็งแรง	3.45	1.21	มาก
ความสวยงาม	3.54	1.12	มาก
ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัย	3.46	1.25	มาก
รูปทรงเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	3.49	1.19	มาก
ความเหมาะสมกับความสวยงาม	3.52	1.11	มาก
ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ลวดลายสวยงาม	3.50	1.10	มาก
แบบและรูปทรงมีความสวยงาม	3.51	1.09	มาก
ง่ายต่อการทำความสะอาด	3.49	1.23	มาก
รวม	3.50	1.15	มาก

จากตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของประชาชน ประชาชนชาวบ้าน ที่มีต่อการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.50, S.D. = 1.15) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย = 3.55, S.D. = 1.07) รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย = 3.54, S.D. = 1.12) และความทันสมัยของผลิตภัณฑ์ ที่ประชาชนประชาชนชาวบ้าน ต้องการพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.46, S.D. = 1.25)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ประชาชน ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้าน จำนวน 10 คน สรุปลงเป็นความเรียง ตามความถี่มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. ต้องการทุนงบประมาณสนับสนุนในการทำผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ
2. ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ ยังมีความซ้ำเดิม เช่น ทำการสาน การถัก การทอยังมีไม่แพร่หลาย มีแต่การทอผ้า กระเหรียงเท่านั้น ยังไม่มีการทอผืนผ้าจากเส้นใยพืชอื่น ๆ จึงมีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทอเป็นผืนผ้าสวยงามที่มีแบบทันสมัย และตรงกับความต้องการของท้องตลาด

3. ต้องการสร้างผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช เช่น แผลก ฝ้าย ไหม กก สับปะรด ให้มีความหลากหลายทันสมัยสวยงาม เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เครื่องประดับ เครื่องอุปโภคบริโภค ที่ทันสมัยตรงกับความต้องการและต้องการของท้องตลาด

4. ต้องการสถานที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5. ต้องการวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาสอนฝึกอบรมการสร้างผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ทันสมัยที่ตรงกับความต้องการของประชาชน ผู้บริโภค เพื่อการพัฒนาให้ได้มาตรฐานสู่เชิงพาณิชย์

6. ต้องการสร้างอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับครอบครัว ชุมชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา 1) ผลผลิตรูปแบบเดิมของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เพื่อนำไปสู่การศึกษาและพัฒนากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก จะเริ่มต้นด้วย ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือเป็นการค้นหาการแปรรูปใบหญ้าแฝก ที่มีอยู่จริงโดยมีวิธีการ รวบรวมข้อมูลสรุปเป็นภาคเอกสาร สัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน เพื่อนชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อทำการออกแบบผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก อนึ่งดังที่กล่าวไว้ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ยังประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าการประเมินผลผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก ดังนั้นจะต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยโดยผู้วิจัยได้ลำดับหัวข้อ ดังนี้

สรุปผลวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.68 เพศชายร้อยละ 30.32 อายุ ช่วง 45 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 34.19 อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 28.39 รายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 37.42 และสถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก นิยมซื้อจากร้านค้าในท้องถิ่น ร้อยละ 83.23

ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนชาวบ้าน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.56, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการใช้งานรูปแบบสวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.87, S.D. = 1.32) รองลงมาคือ มีความสะดวกในการพกพาติดตัวใช้สอย (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 1.23) และด้านการตลาด เป็นที่สนใจของท้องตลาด (ค่าเฉลี่ย = 3.42, S.D. = 1.23)

ความคิดเห็นของประชาชน ประชาชนชาวบ้าน ที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมของกลุ่มผ้าทอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.50, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รูปแบบตะกร้า สวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น มีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.56, S.D. = 0.89) รองลงมาคือ กระเป๋าสตรี ความสะดวกในการพกพาติดตัวใช้สอย (ค่าเฉลี่ย = 3.51, S.D. = 1.16) และที่รองจาน (ค่าเฉลี่ย = 3.47, S.D. = 1.31)

ความคิดเห็นของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีต่อกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าทอ จากใบแฝก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54, S.D. = 1.15) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความต้องการประยุกต์ใช้วัสดุอื่น ๆ ในท้องถิ่นร่วมประกอบ กับตัวผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.70, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์การใช้งานได้ หลาย ด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 1.08) และมีความคิดเห็นว่าหญ้าแฝกมีความแข็งแรงทนทานอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.35, S.D. = 1.22)

ความคิดเห็นของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีต่อการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจาก ใบหญ้าแฝก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.50, S.D. = 1.15) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผลิตภัณฑ์ เหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย = 3.55, S.D. = 1.07) รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย = 3.54, S.D. = 1.12) และความทันสมัยของผลิตภัณฑ์ ที่ประชาชนปราชญ์ชาวบ้านต้องการพัฒนาให้เป็น ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.46, S.D. = 1.25)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ประชาชน ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 10 คน

สรุปเป็นความเรียง ตามความถี่มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. ต้องการทุนงบประมาณสนับสนุนในการทำผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ
2. ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ ยังมีความซ้ำเดิม เช่น ทำการสาน การถัก การทอยังมีไม่แพร่หลาย มีแต่การทอผ้า กระเหรียงเท่านั้น ยังไม่มีการทอผืนผ้าจากเส้นใยพืชอื่น ๆ จึงมีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทอเป็นผืน ผ้าสวยงามที่มีแบบทันสมัย และตรงกับความต้องการของท้องตลาด
3. ต้องการสร้างผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช เช่น แฝก ผ้าย ไหม กก สับปะรด ให้มีความหลากหลาย ทันสมัยสวยงาม เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เครื่องประดับ เครื่องอุปโภคบริโภค ที่ทันสมัยตรงกับความต้องการและ ต้องการของท้องตลาด
4. ต้องการสถานที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง
5. ต้องการวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาสอนฝึกอบรมการสร้างผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ทันสมัยที่ตรงกับ ความต้องการของประชาชน ผู้บริโภค เพื่อการพัฒนาให้ได้มาตรฐานสู่เชิงพาณิชย์
6. ต้องการสร้างอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับครอบครัว ชุมชน

อภิปรายผลวิจัย

ด้านปัญหา อุปสรรค แนวทางและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่จะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ซ้ำแบบเดิม ๆ ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย และตรงกับความต้องการของผู้บริโภคและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจตุรพรรณ จันทลา และคณะ (2559) จากผลการวิจัยที่พบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับการ ออกแบบผลิตภัณฑ์จะดำเนินการควบคู่กันไปเป็นการพยายามค้นหาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทาวิธีแก้ไขหรือคำตอบใหม่ๆ สำหรับปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยวิทยาการที่ก้าวหน้า กรรมวิธีการผลิต การเลือกใช้วัสดุและหลักในการออกแบบ เข้าใจการวิเคราะห์ปัญหา การคิดออกแบบสร้างสรรค์ และการแก้ไขปรับปรุง ผลิตภัณฑ์โดยมีหลักการในออกแบบผลิตภัณฑ์ดังนี้ 1) หน้าที่ของการนำไปใช้ (Function) 2) การประหยัด (Economy) 3) ความทนทาน (Durability) 4) วัสดุ (Material) 5) โครงสร้าง (Construction) 6) ความสวยงาม (Beauty) 7) ลักษณะเด่นพิเศษเฉพาะอย่าง (Personality) ซึ่งสอดคล้องกับสิริพิชญ์ วรรณภาส (2551) ที่ได้ศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้า ที่พบปัญหาสำคัญคือ 1) ปัญหาด้านวัตถุดิบ 2) ปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ 3) ปัญหาการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ 4) ปัญหาการบริหารจัดการและการตลาด 5) ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา 6) ปัญหาองค์ความรู้และนวัตกรรม 7) ปัญหาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฝึกอบรม

ด้านแนวทางและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพ การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีความทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้บริโภคท้องถิ่น จะส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชน สามารถสรุปแนวทางและรูปแบบด้านการพัฒนาศักยภาพ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ควรส่งเสริมและพัฒนาด้านการมีส่วนร่วม และการทำงานร่วมกันของประชาชนในชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้มีความพร้อมในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จากวิทยาการที่เข้ามาฝึกอบรมอาชีพให้กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐนันท์ สุวรรณวงค์ (2556) ที่กล่าวไว้การมองเป้าหมายร่วมกันเพื่อเป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ ต้องมีความชัดเจนของหลักการ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติตั้งนั้นกลุ่มผ้าทอมือ ผ้ากระเหรี่ยง ของประชาชนในตำบลห้วยเขย่ง มีการจัดกลุ่มตัวแทนชุมชนให้มีการพบปะกันเป็นประจำโดยประกอบไปด้วย สมาชิกกลุ่มชุมชนกลุ่มผ้าไหมทอมือ ผ้ากระเหรี่ยง ตัวแทนชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนพูดคุยปัญหา อุปสรรคเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและนำเสนอความคิดเห็นในเชิงการพัฒนา ด้านการดำเนินการควรส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ศักยภาพร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการสร้างเครือข่ายในการดำเนินการประสบความสำเร็จพร้อมและเกิดผลสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งกลุ่มทอผ้ากระเหรี่ยงยังขาดความเข้มแข็ง ขาดทุนทรัพย์และผู้สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ในการทอผ้าจากเส้นใยอื่น ๆ เช่น เส้นใยฝ้าย เส้นใยแฟก เส้นใยกก เป็นต้น จึงทำให้ผู้มีอำนาจ หรือผู้นำชุมชนต้องมีการติดตามให้การสนับสนุนช่วยเหลือและต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสม ต้องมีการรายงานผล การติดตาม และประเมินผลให้ทราบเพื่อปรับปรุงและแก้ไขในส่วนที่บกพร่องอันนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดของชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ต่อไป

สรุปว่าผู้นำชุมชนควรมีการส่งเสริมหรือจัดกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างผลิตภัณฑ์จากผัก และ ผ่าทอผ้า ผักกระเทียม และด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้า เช่น ความรู้การตลาด ความรู้ด้านบัญชีความรู้ ทางด้านกระบวนการผลิตและการบรรจุภัณฑ์รวมถึงมี การศึกษาดูงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเพื่อกระตุ้นให้ สมาชิกนำมาปรับใช้ในชุมชนของตนเอง ทั้งนี้ กิจกรรมส่งเสริมเหล่านี้ยังเป็นการลดจุดอ่อนของกลุ่มผ้าไหมทอ มือชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้เป็นอย่างดี การจัด กระบวนการเรียนรู้ใน ชุมชนมีขึ้น ตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน มี 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจากรวมคน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ผลิตภัณฑ์ และร่วมกันสร้างผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช ผัก เส้นใยไหม เส้นใยกก ให้ได้มาตรฐานตรงตามความ ต้องการของท้องตลาด ผู้บริโภค เพื่อกำหนดให้มีร้านค้ารับซื้อผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้และเพื่อ การวิจัย ในครั้งต่อไป ดังนี้ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อให้การนำผลใช้งานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะว่า ควรพิจารณา คือ

1. การออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ควรเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัยตรงความต้องการที่ เป็นที่นิยมมาที่จะนำไปใช้สอยของกลุ่มผู้บริโภคเป็นอันดับแรก
2. ด้านการนำหญ้าผักที่ได้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์ควรพิจารณาผลิตภัณฑ์ที่เป็น ความต้องการ มีความนิยมนิยมของกลุ่มผู้บริโภค มีประโยชน์ใช้สอย เหมาะสมในการนำไปใช้ได้อย่างสะดวก
3. ในด้านวัสดุและการผลิตจะต้องสามารถผลิตได้สะดวกคุ้มค่างกับการนำหญ้าผักมาแปรรูปกับวัสดุ อื่นที่มาประยุกต์ร่วมกันไม่ยาก เช่น เส้นใยไหม เส้นใยฝ้าย เส้นใยกก เส้นใยสับปะรด และใช้เวลาในการผลิต อย่างเหมาะสมไม่ซ้ำจนเกินไป ควรผลิตให้ทันเวลากับความต้องการของท้องตลาด ผู้บริโภค
4. ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมได้เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์ ยิ่งขึ้นควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดในเรื่อง

1. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช เป็นผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของท้องตลาด ผู้บริโภค
2. การออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ควรเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ เฉพาะท้องถิ่น และมีความทันสมัยตรงความต้องการที่เป็นที่นิยมมาที่จะนำไปใช้สอยของกลุ่มผู้บริโภคใน ท้องตลาด

บรรณานุกรม

- กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 17. **โครงการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.rta.mi.th/23153u/Data/fag.html>.
- นวนน้อย บุญวงศ์. 2545. **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐนันธ สุวรรณวงศ์. 2556. **หลักการ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติตั้งนั้งกลุ่มผ้าทอมือ**.
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิรัช สุดสังข์. 2548. **การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- นิรัช สุดสังข์. 2547. **ออกแบบอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีระชัย สุขสด. 2544. **การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีระยุทธ พึ่งเที่ยร. 2543. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : สุตรไพศาลการพิมพ์.
- ประเสริฐ ประภฤติพงศ์. **การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย**. กรุงเทพฯ : คลินิกประเสริฐ.
- มารุต อัมรานนท์และคณะ. 2531. **สารนุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขตหัวเมืองฝ่ายเหนือ**.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2532. **เครื่องจักรสานในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2546. **ศิลปะชาวบ้าน Folk Art**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- ศิลป พีระศรี. 2522. **ศิลปะและวิวัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- สนไชย ฤทธิโชติ. 2551. **งานของที่ระลึกเครื่องไม้ไผ่**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมนึก สะอาดใจ. 2565. **การแปรรูปผลิตภัณฑ์แฝก**. กรุงเทพฯ : มทร. พระนคร.
- สุนนทิพย์ แสงไฟโรจน์. 2544. **ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องจัก สานจากใบ
หญ้าแฝก** . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวรรณณี ทัศนภิรมย์. มปป. **รายงานการศึกษาเรื่องเทคนิคการผลิตผลิตภัณฑ์หญ้าแฝก**.
สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
พะเยา. **การพัฒนาผลิตภัณฑ์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://phayaofocus.com/home/
index.php?option=com_content&task=view&id=125&Itemid=48](http://phayaofocus.com/home/index.php?option=com_content&task=view&id=125&Itemid=48).
- อัจฉิมา ศุภจริยาวัตรและสิทธิ จิตติขานนท์. 2562. **รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดสระแก้ว
เพื่อการส่งออก**. ชลบุรี : โครงการจัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. 2549. **เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามงานวิจัย

การศึกษากระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

คำชี้แจง จงกากบาทตรงช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. อายุ
 18-25 ปี
 26-35 ปี
 36-45 ปี
 45 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ
 นักเรียน/นักศึกษา
 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 ไม่ประกอบอาชีพ
4. รายได้ต่อเดือน
 นักเรียน/นักศึกษา
 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 ไม่ประกอบอาชีพ
5. สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบแฝก
 ร้านค้าในท้องถิ่น
 ที่อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์

รายการความพึงพอใจผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการใช้งาน					
รูปแบบสวยงาม มีเอกลักษณ์เด่น					
มีความสะดวกในการพกพาติดตัว ใช้สอย					
ใช้งานได้ดีเหมาะสมกับโอกาส					
ด้านการตลาด					
เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์					
เพิ่มยอดขายผลิตภัณฑ์ใน ท้องตลาด					
เป็นที่สนใจของท้องตลาด					
รูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม	ระดับความคิดเห็น				
ตะกร้า	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ที่ใช้สอยและ ความสะดวกสบายใน การใช้					
ความแข็งแรง					
ความสวยงาม					
กระเป๋าสตรี					
ที่รองจาน					
ใช้สอยและ ความสะดวกสบายใน การใช้					
ความปลอดภัยและความแข็งแรง					
ความสวยงาม					

กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การปัก					
การทอ					
การสาน					
การย้อมสี					
การม้วน					
การทำเกลียว					
การถัก					
การติดกาว					
การประกอบอื่น ๆ การเย็บ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านรู้สึกเห็นด้วยกับการนำหญ้าแฝกมาพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับใด					
ท่านคิดว่าหญ้าแฝกมีความแข็งแรงทนทานอยู่ในระดับใด					
ท่านคิดว่าหญ้าแฝกนี้เหมาะสมกับการนำไปทำผลิตภัณฑ์					
มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์การใช้งานได้หลาย ด้าน					
มีความต้องการประยุกต์ใช้วัสดุอื่น ๆ ในท้องถิ่นร่วมประกอบ กับตัวผลิตภัณฑ์หญ้าแฝก					
อื่น ๆ โปรดระบุ	-		-	-	

แบบประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์

การศึกษากระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้งาน					
ที่ใช้สอยและ ความสะดวกสบายในการใช้					
ความแข็งแรง					
ความสวยงาม					
ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัย					
รูปทรงเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
ความเหมาะสมกับความสวยงาม					
ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ลวดลายสวยงาม					
แบบและรูปทรงมีความสวยงาม					
ง่ายต่อการทำความสะอาด					

แบบสัมภาษณ์งานวิจัยเชิงลึก

การศึกษากระบวนการพัฒนาหญ้าแฝกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์โดยความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกตำบลห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

1. ท่านคิดว่าการสร้างผลิตภัณฑ์จากแฝก มีอะไรบ้างที่สำเร็จแล้ว และมีกระบวนการ วิธีการทำอย่างไรบ้าง
2. ท่านมีความต้องการผลิตภัณฑ์จากแฝกและเส้นใยพืชอื่น ๆ เพื่อทำผลิตภัณฑ์ประเภทใดบ้าง
3. ท่านสนใจสร้างอาชีพและรายได้จากแฝกและเส้นใยอะไรบ้าง
4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเกี่ยวกับแฝกและเส้นใยอื่น ๆ สำหรับการทอเป็นผืนผ้าและแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างไรบ้าง
5. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

ภาพกิจกรรม ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วน ค : ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ : นางสาวเกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ สัดส่วนการทำวิจัย (40%)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank : Asst. Prof. Dr. Katesunee Bumrungjit

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน :

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ตำแหน่งบริหาร : -

- ตำแหน่งทางวิชาการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ระดับ 8)

4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

- หน่วยงาน : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

- สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : คณะศิลปศาสตร์และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 86 ถนนพิชญ์โลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

- หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 0611128593

- E-mail : katesunee2011@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาเอก	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา (วิจัยการศึกษา ระดับอุดมศึกษา)	2555
ปริญญาโท	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ศาสตร์, เทคโนโลยีสารสนเทศ)	2543
ปริญญาตรี	ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ และ สื่อสารมวลชน)	2534

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ การสร้างสื่อการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์และการถ่ายทอดความรู้สู่ เยาวชนและประชาชน

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำ การวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย

ชื่อแผนงานวิจัย (ภาษาไทย) การสร้างเว็บไซต์และพัฒนาหลักสูตรการทอผืนผ้า การแปรรูป ผลิตภัณฑ์และการออกแบบแบรนด์สินค้าจากเส้นใยกกสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนแก่ ชุมชนจังหวัดนครนายกและจังหวัดจันทบุรี

การสร้างหลักสูตรการทอผืนผ้า การสร้างเว็บไซต์หลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การออกแบบแบรนด์ สินค้า ร่วมกับทีมคณะผู้วิจัย งบประมาณแผ่นดิน 2562

และเป็นหัวหน้าโครงการย่อยที่ 1 เรื่องการสร้างเว็บไซต์และพัฒนาหลักสูตรการทอผืนผ้า การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเส้นใยกกสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนแก่ชุมชนจังหวัด นครนายกและจังหวัดจันทบุรี

การทำงานร่วมกันกับทีมคณะนักวิจัยและปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ฯลฯ

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

1. ความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2541
หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนทำวิจัย 100 %
2. ทักษะทางสารสนเทศของนักศึกษาศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2542/
หัวหน้าโครงการวิจัย 100 %
3. ความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของคณาจารย์ บุคลากร นักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ พ.ศ. 2546/ หัวหน้าโครงการวิจัย 80%
4. การสร้างและพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมการอ่านของเยาวชนไทยภาคกลางตอนล่าง พ.ศ. 2551/
หัวหน้าโครงการวิจัย 70% งบประมาณแผ่นดิน 2551
5. การพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชนไทย : กรณีศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2552/ หัวหน้าโครงการวิจัย 60% งบประมาณแผ่นดิน 2552
6. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พ.ศ. 2553/ หัวหน้าโครงการวิจัย 100%

7. การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการค่ายพักแรมศรีสวาท จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2554/ ผู้ร่วมวิจัย 50% งบประมาณจากเจ้าของค่ายพักแรมศรีสวาท จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2554

8. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุพรรณภูมิอาเซียนปี พ.ศ. 2558/ หัวหน้าโครงการวิจัย 50% งบประมาณรายได้สถาบันฯ 2555

9. การสร้างนวัตกรรมและเว็บไซต์เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของประชาชนไทยในจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก พ.ศ. 2556/ หัวหน้าโครงการวิจัย 70% งบประมาณแผ่นดิน 2556

10. การสร้างหลักสูตรการท่องเที่ยวพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือและการพัฒนาลักษณะปรากฏลดตายบนพื้นผ้าโดยวิธีเทคนิคสิ่งทอแปรรูปผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์/ หัวหน้าโครงการวิจัย 50% งบประมาณจากภายนอก สกอ. 2557

11. การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีภาคปกติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร / ผู้ร่วมวิจัย 50% รายได้คณะศิลปศาสตร์ 2557

12. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 / หัวหน้าโครงการวิจัย 70% งบประมาณรายได้สถาบันฯ 2557

13. กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพและมาตรฐานการทำวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร / ผู้ร่วมวิจัย 25% งบประมาณรายได้สถาบันฯ 2557

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

ระบุ

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

1. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พ.ศ. 2553/ เผยแพร่วารสารระดับชาติ วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พ.ศ. 2554

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการค่ายพักแรมศรีสวาท จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2554/ เผยแพร่วารสารระดับชาติ วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กค.-ธค. 2555

3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558/ เผยแพร่วารสารระดับชาติ วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กค.-ธค. 2556

และเขียน Proceeding ในการประชุมนานาชาติที่ โรงแรมรอยัลซิติ้ กรุงเทพฯ
ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจัด ผู้เข้าร่วมสัมมนา 300 คน ผู้เข้าร่วมประชุมนานาชาติ จาก 20 ประเทศ และได้ประกาศนียบัตรเข้าร่วมประชุมนานาชาติ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2555

ได้ผ่านการศึกษาดูงานวิจัยและวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ได้แก่ เยอรมัน อิตาลี ตุรกี ออสเตรีย สวิสเซอร์แลนด์

ลงบทความวิจัยในวารสารสถาบันญาณสังวร มหามกุฏราชวิทยาลัย TCI 2 – ฉบับ ปี 2560-2561 จำนวน 3 เรื่อง

รางวัลการนำเสนอภาคบรรยาย ระดับนานาชาติ เรื่อง Creating of a course of weaving East and developing pattern on the fabric appearance by of technical textile formen into a commercial products / Asst. Dr. Katesunee Bumrunjit and Sampas Suwankiri

ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 4 กันยายน 2559

ผลงานที่เผยแพร่ลงเว็บไซต์ 4 โครงการ งบประมาณแผ่นดินและงบประมาณ สำนักงานวิจัยแห่งชาติปี 2562 และปี 2563

- 1.การจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้การทอผืนผ้าจากเส้นใยผักตบชวาและเส้นใยแฝก ปี 2563 วช.
- 2.การจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้การทอผืนผ้าจากเส้นใยสับปะรด ปี 2562 วช.
- 3.การจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้การทอผืนผ้าจากเส้นใยกก ปี 2562 แผนงานวิจัยงบประมาณแผ่นดิน

7.5 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว งบประมาณร้อยละเท่าใด

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพเสริมของประชาชนในชุมชนตำบลด่านทับตะโก อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี 2563 งบรายได้คณะ 80% วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล

สรุปผลวิจัยและอภิปรายผล

ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ : ผศ.ดร.ชยานนท์ กุณฑลบุตร สัดส่วนการทำวิจัย (30%)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank : Asst. Pro.Dr. CHAYANON KUNTHONBUT

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 3 – 8199 00113010

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ตำแหน่งบริหาร : รองอธิการบดีฝ่ายกฎหมายและธรรมาภิบาล, ก.ค. 2565

- ตำแหน่งทางวิชาการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

- หน่วยงาน : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

- สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : คณะศิลปศาสตร์และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 399 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

- หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 081684-2701

- E-mail : kamahun.s@hotmail.Com

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาเอก	Ph.D. Pune University, INDIA	2554
ปริญญาโท	สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์	2538
ปริญญาตรี	สาขาภาษาอังกฤษ	2528

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

ภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ประยุกต์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสตร์ จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ศาสนาและวัฒนธรรม โฆษณาและประชาสัมพันธ์

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

การสร้างเว็บไซต์และพัฒนาหลักสูตรการทอผืนผ้า การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการออกแบบแบรนด์สินค้าจากเส้นใยกัญชงเชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนแก่ชุมชนจังหวัดนครนายกและจังหวัดจันทบุรี

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

1.การสร้างเว็บไซต์และพัฒนาหลักสูตรการทอผืนผ้า การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการออกแบบแบรนด์สินค้าจากเส้นใยกัญชงเชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนแก่ชุมชนจังหวัดนครนายกและจังหวัดจันทบุรี 2562 งบประมาณแผ่นดิน

2.การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรมการวิจัยในการส่งเสริมการทอผืนผ้าจากเส้นใยสับปะรด การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการสร้างแบรนด์สินค้าและเว็บไซต์เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนแก่ชุมชน ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี 2562 วช

ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2

ผศ.ชัยชนะ มิตรสัมพันธ์

Asst. Prof. Chaichana Mitsumphan

หมายเลขบัตรประชาชน 3-7202-0076660-9

E-mail : Chai_Mit@Hotmail.com เบอร์โทร 0813575796 , 0866440446 บ้าน 024466630

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

หน่วยงานและสถานที่อยู่ 86 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ถ.พิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 026653555, 022810093

ประวัติการศึกษา

1. สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี พ.ศ. 2518
2. สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2520
3. ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี รุ่นที่ 2 ภาคสมทบ พ.ศ. 2522
4. ปริญญาตรีการศึกษบัณฑิต (กศ.บ. พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา กรุงเทพฯ รุ่นที่ 8 พ.ศ. 2524

5. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม. พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร พ.ศ. 2530

6. ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม. การตลาด) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2535

ความเชี่ยวชาญพิเศษ การวางแผนการตลาด การจัดทำหน่วยสินค้าทางเว็บไซต์หรือออนไลน์

การจัดทีมการตลาด การบริการวิชาการในชุมชน

พลศึกษา กรุงเทพฯ รุ่นที่ 8 พ.ศ. 2524

ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.พลศึกษา)มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร พ.ศ.2534ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม. การตลาด)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535

ประสบการณ์

1. หัวหน้าแผนกเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. อาจารย์ผู้ควบคุมกีฬาบอลเลย์บอล, กรีฑา, วูตวูต, บาสเกตบอล เป็นต้น
3. วิทยากรผู้นำด้านนันทนาการภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ
4. อาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นระดับ ปวช., ปวส.และปริญญาตรี

ผลงานวิจัย

1. การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร (ผู้วิจัยร่วม) งบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปี 2548, พ.ศ. 2549
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร (ผู้วิจัย) งบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปี 2549, พ.ศ. 2550
3. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร(ผู้วิจัย)งบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปี 2551, พ.ศ. 2552

ผลงานตำราหรือหนังสือ

1. แบบเรียนพลานามัยและแบบฝึกหัดรายวิชา พพ. 101 (สุขศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร พ.ศ. 2533 ผู้แต่งนายชัยชนะมิตรสัมพันธ์ และนายสุคี ศิริวงศ์พาการ
 2. แบบเรียนพลานามัยและแบบฝึกหัดรายวิชา พพ. 102 (สุขศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนครพ.ศ. 2533 ผู้แต่ง นายชัยชนะมิตรสัมพันธ์ และนายสุคี ศิริวงศ์พาการ
-

-
1. ศึกษาดูงานประเทศจีน เซี่ยงไฮ้ ซูโจว และอู่ซี ระหว่างวันที่ 1 - 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

การศึกษาดูงาน

2. ศึกษาดูงานประเทศยุโรป 3 ประเทศ คือ อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ และฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 20 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2549
-

